

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
चौरपाटी गाउँपालिका
अछाम

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (Vision)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुने ।

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (Mission)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide Independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानूनबमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको २०७७/७८ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरूमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर रायसहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरू मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय स्रोत व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरित खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको लगायत छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, लागत अनुमान तथा आयोजना तयारीमा अत्यधिक रूपमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको, दिगो विकासका लक्ष्य अनुरूप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बढुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको यथार्थ रूपले अभिलेख नराखेको, अधिकांशको बैंक हिसाब नभडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहनुका साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपदो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरू सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)
महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनाम, काठमाडौं, नेपाल
Anam, Kathmandu, Nepal
प्रदेश लेखापरीक्षण समन्वय दिशनालय
(सुदूरपश्चिम प्रदेश)
२०१६

पत्र संख्या: २०७८/७९
च.नं. ४०८

मिति: २०७९/१३/२०

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्षज्यू,
चौरपाटी गाउँपालिका,
अछाम ।

कैफियत सहितको राय

हामीले चौरपाटी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेश भएको २०७८ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानूनबमोजिम सारभूत रूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. लेखापरीक्षणबाट रु. २ करोड २२ लाख १६ हजार बेरजु देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.२० लाख १० हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.१ करोड ५७ लाख ३४ हजार र नियमित गर्नुपर्ने रु.४४ लाख ७२ हजार रहेको छ । पालिकाको गत वर्षसम्म रु.१० करोड ६४ लाख २३ हजार बेरजु बाँकी रहेकोमा यस वर्ष समायोजन र सम्परीक्षणबाट फछ्यौट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरजु समेत हालसम्मको अघावधिक बेरजु रु.११ करोड ५१ लाख ५० हजार रहेको छ । यस पालिकाको बेरजु वर्गीकरण र अघावधिक बेरजु स्थिति यसैसाथ संलग्न छ ।
२. पालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्ति प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ । कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रूपमा रहेको छ ।
३. आम्दानी तथा खर्चको सेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेशकी बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत पालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडारहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(तारा प्रसाद पाण्डे)
नायब महालेखापरीक्षक

चौरपाटी गाउँपालिका, अछाम

बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
संस्थागत	तराती		संस्थागत	तराती		संस्थागत	तराती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
६२	४७	२२२१६	०	०	०	६२	४७	२२२१६	२०१०	४४७२	१५७३४	०	०	२०२०६	०

अद्यावधिक बेरुजु स्थिति

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फर्स्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
१०६४२३	०	१३४८९	९२९३४	०	२२२१६	११५१५०

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७७/७८

कार्यालय र स्थान : चौरपाटी गाउँपालिका, अछाम , चौरपाति गाउँपालिका , अछाम

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	धन बहादुर थापा	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	भरत बहादुर शाही	२०७७-४-१	
लेखा प्रमुख	अर्जुन प्रसाद जोशी	२०७६-१२-९	
बेरुजु रकम			२२,२१६,३९१

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		०.९५	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४९,८०,२२,३८२.८	चालु खर्च	४०,५१,१७,५२९.९
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३,८९,७८,०००	पूँजीगत खर्च	२०,५०,२२,९७४.६
राजश्व बाँडफाँट	७,६८,१२,४२२.७५	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	०
आन्तरिक आय	९४,८५,९३५		
अन्य आय	७०,८६,५४२.४६		
कुल आय	६३,०३,८५,२८३.०१	कुल खर्च	६१,०१,४०,५०४.५
बाँकी मौज्दात			२,०२,४४,७७९.४४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			<p>परिचय</p> <p>स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस गाउँपालिका अन्तर्गत ७ वडा, ३९ सभा सदस्य, १८२.१६ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २५१४९ जनसंख्या रहेको छ ।</p> <p>लेखापरिक्षणमा पेश भएको श्रेस्ता तथा आर्थिक कारोबारहरुको जोखिम विश्लेषण, लेखापरिक्षण नीति, मापदण्ड, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरिक्षण मार्गदर्शन, व्यवसायिक लेखापरिक्षणका असल अभ्यासको आधारमा तयार गरीएको स्वीकृत लेखापरिक्षण योजना, कार्यक्रम र लेखापरिक्षणको विधि अनुसार लेखापरिक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी लेखापरीक्षकको निष्कर्ष सहित प्रतिवेदन जारी गर्नु हो भने आर्थिक कारोबार र वित्तिय विवरणको शुद्धताको जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ । उक्त आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराहरु उपर मिति २०७८।६।१९ मा व्यवस्थापनसँग छलफल गरी कायम भएका व्यहोराहरु निम्न अनुसार छन् :</p> <p>वित्तिय विवरण विश्लेषण</p> <p>१. वित्तिय विवरण – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीय अनुसार गाउँपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन्</p> <ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहले बैंक समायोजन हिसाब खाता राखेको छैन।गाउँपालिकाको असार मसान्तको बैंक मौज्जात र श्रेस्ताको मौज्जात रु. 26,43,013.41 ले फरक देखिएको छ । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस गाउँपालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाईएन । <p>त्यसैले तोके बमोजिमका वित्तिय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।</p>	
२			गत वर्षको जिम्मेवारी फरक परेको	

गत वर्षको म.ले.पको प्रारम्भिक प्रतिवेदन अनुसार जिम्मेवारी रु.१०,०००.९५, अन्तिम प्रतिवेदन अनुसार रु.१ करोड र यस वर्ष जिम्मेवारी सारेको रु.१९,१२३.९५ देखिएकोले फरक परेको सम्बन्धमा कार्यालयबाट स्पष्ट हुनु पर्दछ ।

३

बैंक हिसाब मिलान

स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ।सो बमोजिम मासिक रुपमा श्रेस्ता र बैंक खाताको हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेको देहायबमोजिमको खाताको बैंक हिसाब मिलान तयार गरी पेश गरेको छैन।कार्यालयबाट खर्च खाताको बर्गिकरण अनुसार बैंक स्टेटमेन्ट पेश नभएकोले, श्रेस्ता बैंक हिसाब मिलानको विवरण एकिन गर्न सकिएन।

सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार २०७८।३।३१को बाँकी	बैंक स्टेटमेन्ट अनुसार २०७८।३।३१ को बाँकी	फरक
१	चालु खर्च खाता जोर बर्ष	४६७५३३१.३२	२३६६९५६.०५	२३०८३७५.२७
२	पूँजिगत खर्च खाता जोर वर्ष	१९१६५८२७.३१	२३६४५१६६.३७	-४४७९३३९.०६
३	मूल संचित कोष	०	८११४६.८६	८११४६.८६
४	धरौँटि खाता	४००८३३२.४६	४००८३३२.४६	०
५	विविध कोष खाता	०	३९०९०.०	३९०९०.०
६	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	७०३१९.५०	७०३१९.५०	०
	जम्मा	२७९१९८१०.५९	३०५६२८२४.२४	-२६४३०९३.६५

४

आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले आ-आफ्नो कामको प्रकृति अनुसार आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्दछ ।यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु तपशिल बमोजिम रहेका छन ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन ।

- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको संचित कोषमा ट्रान्सफर गर्नुपर्नेमा आर्थिक वर्ष समाप्त भए पश्चात् पनि चालु खर्च खातामा रु. २३६६९६५।०५, पुँजीगत खर्च खातामा रु. २३६४५१६६।३७ समेत गरी रु. २६०१२१३१।४२ मौज्जात रहेको पाईयो ।
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा गाउँपालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।
- गाउँपालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो ।
- वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी गाउँपालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन ।
- जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।
- कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिसमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको, अभिलेख नराखेको ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन ।
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ गाउँपालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाईएन ।
- सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन ।
- निजामती सेवा ऐन, २०४९ वमोजिम कार्य विवरण बनाई लागु गरेको पाईएन ।
- मुख्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई दिएको छैन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामाग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन ।
- ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता अद्यावधिक राखेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सो बनाएको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- भ्रमण अभिलेख खाता नरहेको तथा अधिकांश भ्रमणको उद्देश्य र स्पष्ट प्रयोजन कार्यालयकै कामका लागि भएको हो भनी सुनिश्चित हुने विश्वसनीय आधार नदेखिएको ।
- स्पष्ट प्रयोजन बेगर वडा अध्यक्ष सहितका पदाधिकारीको ७ दिन वा सोभन्दा बढी भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी भुक्तानी गर्ने गरेको ।
- कतिपय योजनाहरुमा इष्टिमेट तयार गरेको, स्वीकृत गरेको, नापी मूल्याकन गरेको, जाँच गरेको, स्वीकृत गरेको, ठेक्का बिल र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको,

		<p>स्वीकृत गरेको मिति उल्लेख नभएको।</p> <ul style="list-style-type: none"> निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न प्रविदेन अनुसार नापी किताव तयार गरी उक्त नापी कितावलाई नियमको प्रावधान अनुरूप अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेमा योजनाहरूको नापी लुज पेपरमा भर्ने गरेको पाइयो। अतः योजनागत नापी किताव बनाई भएको कार्य र खर्चको विवरण अद्यावधिक गरेको देखिएन। कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरूमा सिलसिलेवार नम्बर राखी कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन। <p>तसर्थ गाउँपालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।</p>	
५		<p>बरबुझारथ</p> <p>मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस गाउँपालिका तथा गाउँपालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा गाउँपालिकाको नाममा रहेको पेशकी तथा बेरुजू अभिलेख समायोजन भएको गाउँपालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेशकी फछ्यौट तथा बेरुजू सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा यस गाउँपालिकामा समाहित भएका साविकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख गाउँपालिकाले एकिन गरी अध्यावधिक नगरेकोले गाउँपालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।</p>	
६		<p>सम्पत्ति हस्तान्तरण</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरू समाहित भएका गाउँपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिबेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस गाउँपालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाईल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान समानहरू जिम्मेवारी सारेको पाईएन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरू हराउन, हिनामिना हुन सक्ने हुँदा खरिद गरिएका मालसामानहरूको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।</p>	
७		<p>कल्याण कोष</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवा शर्त तथा कानूनबमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपदान, औषधि उपचारलगायतका सुविधा उपलब्ध गराउन अवकास कोषको स्थापना गर्ने व्यवस्था छ । कोषको व्यवस्था अनुरूप स्थानीय तहले कर्मचारी कल्याण कोषको लागि आवश्यक पर्ने रकम जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत स्थानीय सेवाका कर्मचारीको लागि सेवा वा</p>	

		पदबाट अलग हुँदा दिनुपर्ने अवकास सुविधाको कल्याण कोष स्थापना नगरेको र यो वर्ष यस्तो दायित्व सिर्जना गरेको छैन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना गरिनुपर्दछ ।	
८		<p>यातायात गुरु योजना</p> <p>स्थानीय निकायले आफ्नो क्षेत्रभित्र स्थानीय निकायलगायत अन्य निकायबाट निर्माण भएका सम्पूर्ण सडकहरूको नक्साङ्कन एवम् अद्यावधिक विवरण (रोड ईन्भेन्ट्री) तयार गरी राख्नुपर्ने र सडक निर्माण गर्दा यातायात गुरु योजनालाई आधार मानी आयोजना छनौट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले यातायात गुरुयोजना तयार गरेको देखिएन भने यातायात गुरु योजना बिना नै यस वर्ष सञ्चालन गरेका योजनाहरूमध्ये अधिकांश योजनाहरू सडक निर्माण तथा योजना सञ्चालन गरेको छ । यातायात गुरु योजना तयार गरी गुरुयोजनामा परेका सडकलाई प्राथमिकता दिई सडक योजना निर्माण तथा सञ्चालन गर्न ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
९		<p>आन्तरिक लेखापरीक्षण</p> <p>स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ । यस स्थानीय तहमा आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गरी पाँचौ तहको कर्मचारीको दरवन्दी श्रृजना भएतापनि उक्त दरवन्दीमा पदपूर्ति भएको देखिन आएन । यस स्थानीय तहले २०७७।७८ को सामाजिक सुरक्षा, एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार र स्थानीय पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु. १३२६६९४९७।०० वाहेकको आर्थिक कारोबार रु. ४४०४९६९८४।५२ को आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । तसर्थ कानूनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
१०		<p>बजेट पेश, पारित र अख्तियारी</p> <p>स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यगाउँपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस गाउँपालिकामा मिति २०७७/३/१० गते बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७७/३/१० मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७७/४/१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।</p>	
११		<p>बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने ब्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्य.क्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको ब्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	

१२		<p>अवण्डा</p> <p>स्थानीय निकायको सभाबाट आयोजनागत रुपमा बजेट बाँडफाँड नगरी अवण्डाको रुपमा एकमुष्ट राख्न नपाइने व्यवस्था छ । गाउँसभाबाट २०७७।७८ को लागि स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रममा आयोजनागत बजेट बाँडफाँड नगरी भैपरी आउने शीर्षकमा एकमुष्टरुपमा रु. १ करोड ५ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छ । सभाबाट योजनागत बजेट तयार नगरी पछि बजेट बाँडफाँड गर्दा मागमा आधारित योजनामा खर्च नभई स्वविवेकीय आधारमा योजना छनौट हुने हुँदा सभाबाट नियममा तोकिएबमोजिम आयोजनागत बजेट बाँडफाँड गरिनुपर्दछ ।</p>																										
१३		<p>लक्ष्य प्रगतिको स्थिति</p> <p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ मा चौमासिक प्रगति विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका जिल्लास्तरीय तथा केन्द्रीय प्रशासकीय आयोजनामध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची – २ बमोजिमको ढाँचामा प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । कार्यालयले सञ्चालन गरेका सबै योजनाहरूको नियमले तोकिएदिए अनुसारको ढाँचामा प्रगति विवरण तयार गरी पेश गर्नुपर्दछ ।</p>																										
१४		<p>चौमासिक खर्च</p> <p>आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्य लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरूप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।</p> <table border="1" data-bbox="629 847 1744 1182"> <thead> <tr> <th rowspan="2">क्र.स.</th> <th rowspan="2">बजेट उपशिर्षक</th> <th rowspan="2">कुल खर्च</th> <th colspan="4">चौमासिक खर्च (रु. हजारमा)</th> </tr> <tr> <th>प्रथम चौमासिक</th> <th>दोस्रो चौमासिक</th> <th>तेश्रो चौमासिक</th> <th>आषाढ महिना</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>पूँजीगत खर्चतर्फ</td> <td>१७२७९९</td> <td>१८९३</td> <td>३३७७०</td> <td>१३७१३६</td> <td>९०५६६</td> </tr> <tr> <td></td> <td>प्रतिशत</td> <td></td> <td>१.०९</td> <td>१९.५४</td> <td>७९.३६</td> <td>५२.४१</td> </tr> </tbody> </table> <p>गाउँपालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार बार्षिक तेश्रो चौमासिकमा रु. १३ करोड ७१ लाख ३६ हजार अर्थात ७९.३६ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु. ९ करोड ५ लाख ६६ हजार अर्थात ५२.४१ प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।</p>	क्र.स.	बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु. हजारमा)				प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेश्रो चौमासिक	आषाढ महिना	१	पूँजीगत खर्चतर्फ	१७२७९९	१८९३	३३७७०	१३७१३६	९०५६६		प्रतिशत		१.०९	१९.५४	७९.३६	५२.४१	
क्र.स.	बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च				चौमासिक खर्च (रु. हजारमा)																						
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेश्रो चौमासिक	आषाढ महिना																						
१	पूँजीगत खर्चतर्फ	१७२७९९	१८९३	३३७७०	१३७१३६	९०५६६																						
	प्रतिशत		१.०९	१९.५४	७९.३६	५२.४१																						
१५		<p>क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति</p>																										

स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रूपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस गाउँपालिकाको २०७७।७८ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
				जम्मा खर्चको तुलनामा
१	आर्थिक विकास	३९३३१०००.०	२४४४११३४.७४	६२.१४
२	पूर्वाधार विकास	११४१८२२३४.७१	१०७४१३८२६.२५	९४.०७
३	सामाजिक विकास	२४७०९४३०५.०	२२२७६५९०२.९४	९०.१५
४	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	२१३११०००.०	२०५९२४२४.०	९६.६३
५	अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	७४३३२२५०.०	७२७५९८३३.७२	९७.८८
जम्मा		४९७२५०८८९.७१	४४७९७३१२१.६५	८८.१७

उपरोक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सबैभन्दा बढी ९७.८८ प्रतिशत पूर्वाधार विकासमा खर्च भएको छ ।पालिकाले वातावरण विकासमा खर्च गरेको छैन । गाउँपालिकाले यसबर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु.९४८५९३५.० राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु ४९५७४७८७४।१६ समेत रु. ५०५२३३८०९.१६ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु.२७२४९९५७३.४१ र पूँजिगत तर्फ रु.१७२७९९८४३.८१ समेत रु.४४५२९९४१७.२२ खर्च भएको छ।खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा २.१३ प्रतिशत रहेको छ । गाउँपालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ६१.१९ प्रतिशत चालु र ३८.८१ प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ।यसबाट गाउँपालिकाहरुले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढि खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरूपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

१६

वडा सचिवको पदपूर्ति

गाउँपालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपूर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम छ ।

वडा संख्या	वडा सचिवको दरबन्दी	वडा सचिवको पदपूर्ति	रिक्त वडा सचिव
७	७	१	६

१७		<p>करार नियुक्ति</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ।साथै सोही ऐनको दफा ८३(८) बमोजिम पालिकाले गाउँ प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्ट्रीसियन, चौकिदार, मालि, बाँचे लगायतका पदमा मात्र करारबाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ। कार्यालयले दरबन्दी बेगर तोकिएको बाहेक प्रशासन सहायक पदमा ७ जना कर्मचारी नियुक्त गरी रु. १९,४३,५००.०० भुक्तानी गरेको छ।दरबन्दी बाहेकको पदमा नियुक्त गरी तलब खर्च लेखेकोले गाउँपालिकालाई व्ययभार रु. १९४३५००।०० बढ्न गएको छ ।</p> <table border="1" data-bbox="869 363 1512 614"> <thead> <tr> <th>सि.नं</th> <th>पद</th> <th>कर्मचारी संख्या</th> <th>भुक्तानी रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>प्रशासन सहायक</td> <td>७</td> <td>१९,४३,५००.०</td> </tr> <tr> <td colspan="3">जम्मा</td> <td>१९,४३,५००.०</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं	पद	कर्मचारी संख्या	भुक्तानी रकम	१	प्रशासन सहायक	७	१९,४३,५००.०	जम्मा			१९,४३,५००.०			
सि.नं	पद	कर्मचारी संख्या	भुक्तानी रकम														
१	प्रशासन सहायक	७	१९,४३,५००.०														
जम्मा			१९,४३,५००.०														
१८		<p>खेल प्रशिक्षकलाई तलब भुक्तानी</p> <p>करार कर्मचारी नियुक्ति र करार सम्झौता कार्यालय प्रमुखले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।कार्यालयले खेलकुद प्रशिक्षकको तलब भत्ता बापत रु २८२०००.० भुक्तानी गरेकोमा, खेलकुद प्रशिक्षकको दरबन्दी स्वीकृत दरबन्दी संरचानमा नरहेको र निजको नियुक्ती तथा करार सम्झौता समेत गरेको छैन।दरबन्दी बाहेकको पदमा, नियुक्ति तथा करार सम्झौताबिना, तलब खर्च लेखेको छ।तलब खर्च भुक्तानीको आधार पेश हुनुपर्ने रु.</p>	२८२,०००														
१९		<p>योजना छनौट र कार्यान्वयन</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत बार्षिक गाउँ विकास योजना २०७५-७६ को अध्ययन गर्दा गाउँपालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । गाउँपालिकाले यस वर्ष संचालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् ।</p> <table border="1" data-bbox="405 1102 1973 1321"> <thead> <tr> <th>विवरण</th> <th>रु १ लाख सम्म</th> <th>रु १ लाख देखि २ लाखसम्म</th> <th>रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका</th> <th>रु ५ लाख देखि १० लाखसम्मका</th> <th>रु १० लाखभन्दा बढीको</th> <th>जम्मा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>संख्या</td> <td>१०</td> <td>१०</td> <td>३६</td> <td>३३</td> <td>५१</td> <td>१४०</td> </tr> </tbody> </table> <p>उपरोक्त विवरण अनुसार गाउँपालिकाले यस वर्ष रु. १ लाख देखि ५० लाख सम्मका जम्मा १३९ वटा योजना संचालन गरेकोमा रु.२ लाख भन्दा मुनिका मात्र २० वटा योजनाहरु रहेका छन् । त्यसैले साना र वितरणमूर्खी योजनाहरु संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षे भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट</p>	विवरण	रु १ लाख सम्म	रु १ लाख देखि २ लाखसम्म	रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका	रु ५ लाख देखि १० लाखसम्मका	रु १० लाखभन्दा बढीको	जम्मा	संख्या	१०	१०	३६	३३	५१	१४०	
विवरण	रु १ लाख सम्म	रु १ लाख देखि २ लाखसम्म	रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका	रु ५ लाख देखि १० लाखसम्मका	रु १० लाखभन्दा बढीको	जम्मा											
संख्या	१०	१०	३६	३३	५१	१४०											

		प्रतिफल भन्दा चालु प्रकृतिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभवी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्था तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।
२०		<p>योजना छनौट र विनियोजन</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम स्थानीय तहले आगामी बर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई आषाढ १० भित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। आय—व्ययको अनुमानसाथ गतवर्षको वास्तविक आय व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय—व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरी १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी अषाढ मसान्त भित्र नै पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै ऐनको दफा १९ मा सभाको बैठक सामान्यतया बर्षमा २ पटक बस्ने व्यवस्था समेत गरेको छ। जस अनुसार आषाढको सभाले बार्षिक नीति बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने र दोस्रो सभाले नीति कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयनको समिक्षा गर्ने, ऐनको मस्यौदा तयार गरी छलफल र पारित गर्ने कानूनको मनसाय र संघीय सरकारको प्रचलन समेत रहेको छ। कार्यपालिको शिफारीस अनुसार मिति २०७७।१०।१३ मा बसेको छैटौँ सभाले रु. २,३३,३६,७३०।—का १२ योजना तथा कार्यक्रम संशोधन गरी पारित गराएको देखियो। योजना तर्जुमा गर्दा योजना छनौटका प्रक्रिया पूरा नगरी कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयन गराई हिउँदे सभाबाट अनुमोदन गर्न पूरक बजेट तथा कार्यक्रम समर्थन गराउने गरेको पाईयो। योजना छनौटका प्रक्रिया पूरा गरी असार १० गतेभित्रको सभाले मात्र योजना तथा कार्यक्रम पारित गराउने तर्फ ध्यान जानु पर्ने देखियो ।</p>
२१		<p>अधुरो भवन/संरचना निर्माण</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम (३क) मा सार्वजनिक निकायले खरिद कारबाहीको तयारी गर्दा खरिदको आवश्यकता पहिचान गरी पूर्ण खरीद प्रकृत्या अवलम्बन गरी खरिद कार्य स्वीकृति गर्नुपर्ने व्यवस्था उल्लेख छ।कार्यालयले देहायको भवन/संरचना निर्माणका लागि भुक्तानी गरेको रकमको संलग्न फाँटवारी अनुसार भवनको डि.पि.सि, पिल्लर, गाह्रो लगाउने लगायतको आंशिक संरचना निर्माणको मात्र सम्झौता भई सोही अनुसार कार्यसम्पन्न पेश भएको छ।भवन निर्माण जस्तो जटिल संरचना निर्माणको स्रोत समेत सुनिश्चित नभएको अवस्थामा, केही अंशमात्र निर्माण गरेर छोड्ने र सो भवनको अधुरो संरचना खडा गरी उपयोगहिन अवस्था श्रृजना भई सरकारी स्रोत साधनको नोक्सानी हुने अवस्था विद्यमान रहेको छ । आंशिक संरचनामात्र निर्माणका न्यून बजेट बिनियोजन गरी अधुरा अपुरा भवन संरचना निर्माण गरी रकम भुक्तानी भएको देखिएको छ।</p>

योजनाको नाम	सम्झौता रकम	भुक्तानी रकम
शिरोमणि आ. वि. भवन निर्माण	२९६०६७५१००	१८०६२०७१००
शिरोमणि आ. वि. भवन निर्माण	७२०८६३३१००	६००४५०९१००
३ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	२६७२००९१००	०
स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	३३६९२९३१००	०
१५ बेड हस्पिटल भवन निर्माण	१२५२९८७५४१००	२५०००००१००
बास्कान्ना खानेपानी योजना स्कीम नं. १	१२०५७९०१००	७७९०४६१००
बास्कान्ना खानेपानी योजना स्कीम नं. २	२९७४३६५१००	१५९४८३९१००
सोकट खानेपानी योजना	२९४९४०६१००	१९५८५२१००
सान्त्रिकोट मन्दिर निर्माण	६५०२९९४१००	३८४८३३०१००
शान्ति मा. वि. भवन निर्माण	८२४३२५५१००	७९९६७५६१००
दयापिपलतोला मा. वि. भवन निर्माण	८३७९२९४१००	७७२३५९१००
मनमोहन स्मृति भवन निर्माण	४२९३४५६१००	२३५२४५१००
गाउँपालिका भवन निर्माण	३६९९८६२०१००	२३०४२५२८१००

२२

न्यायीक समिति

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्यौट वा

		कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाकी नरहेको, यो बर्ष थप भएको ४ गरी कुल ४ विवाद दर्ता भएकोमा ३ वटा फछ्यौट भएको छ ।													
२३		<p>कानून निर्माण</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था अनुसार १३ वटा ऐन र २९ वटा कार्यविधि स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।</p>													
२४		<p>स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा</p> <p>गाँउसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानूनबमोजिम हुने ब्यवस्था अनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ। उक्त ऐनमा भएको ब्यवस्था अनुसार गाउँपालिकाबाट यसवर्ष रु.७७,१२,५००.०० सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ।</p>													
२५		<p>कानुनी सल्लाहकार</p> <p>सुदूरपश्चिम प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ (पहिलो संशोधन समेत) मा यस प्रदेशमा स्थानीय तहका प्रमुख तथा उप प्रमुखले कानुनी सल्लाहकार राख्न पाउने ब्यवस्था गरेको छैन । त्यसैगरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३(८) मा तोकीएको भन्दा फरक पदमा कर्मचारी पदपूर्ती गर्न नहुने उल्लेख छ। कार्यालयले गाउँपालिकाको कानुनी सल्लाहकार भनि अधिकृतस्तरको तलब भत्ता भुक्तानी हुने गरी नियुक्त गरी मासिक रु २५०००.० का दरले रु. ३२५०००.० भुक्तानी गरी व्ययभार बढ्न गएको छ ।</p>													
२६		<p>पदाधिकारीलाई अनुगमन भत्ता</p> <p>सूदूरपश्चिम प्रदेशको स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ को उपदफा १ सँग समबन्धीत अनुसूची १(ख) मा निर्धारण गरेको सुविधा बाहेक अन्य सुविधा लिन नपाइने ब्यवस्था छ, तथा कर्मचारीहरुले कार्यालयको नियमित काम कारवाही संचालन गर्दा अतिरिक्त भत्ता वा लाभ लिन मिल्ने देखिदैन। गाउँपालिकाको पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुले देहायको कार्यक्रममा अनुगमन भत्ता रु.१४१६६०.० भुक्तानी गरेको छ।</p> <table border="1" data-bbox="660 1101 1720 1353"> <thead> <tr> <th>भौ.नं/मिति</th> <th>व्यहोरा</th> <th>पदाधिकारी संख्या</th> <th>खुद भुक्तानी</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>६६६-२०७८।३।१६</td> <td>उपभोक्ता समिति पदाधिकारी अभिमुखिकरण</td> <td>६</td> <td>१०९५००.०</td> </tr> <tr> <td colspan="3">जम्मा</td> <td>१०९५००.०</td> </tr> </tbody> </table>	भौ.नं/मिति	व्यहोरा	पदाधिकारी संख्या	खुद भुक्तानी	६६६-२०७८।३।१६	उपभोक्ता समिति पदाधिकारी अभिमुखिकरण	६	१०९५००.०	जम्मा			१०९५००.०	
भौ.नं/मिति	व्यहोरा	पदाधिकारी संख्या	खुद भुक्तानी												
६६६-२०७८।३।१६	उपभोक्ता समिति पदाधिकारी अभिमुखिकरण	६	१०९५००.०												
जम्मा			१०९५००.०												

२७		<p>आर्थिक सहायता</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । तर गाउँपालिकाले वडा नं. ३ का वडा अध्यक्ष राम बहादुर साउदला र्इ रु. ५०,०००.०० सहित रु. १०९३९०५।०० आर्थिक सहायता वितरण गरेका छन् । आर्थिक सहायता खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।</p>							
२८		<p>विविध खर्च</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष विविध खर्चतर्फ मात्र रु.२९,९९,७१५.० खर्च गरेको छ । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।</p>							
२९		<p>आन्तरिक आय</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले गाउँपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ। गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७७।७८मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।</p> <table border="1" data-bbox="833 667 1541 836"> <thead> <tr> <th>केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च</th> <th>आन्तरिक आय</th> <th>आन्तरिक आय प्रतिशत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>४३५८१३४८२.२२</td> <td>९४८५९३५.०</td> <td>२.१३</td> </tr> </tbody> </table> <p>उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा २.१३प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले गाउँपालिकाको आन्तरिक आय संकलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।</p>	केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत	४३५८१३४८२.२२	९४८५९३५.०	२.१३	
केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत							
४३५८१३४८२.२२	९४८५९३५.०	२.१३							
३०		<p>कर तथा शुल्क असुली</p> <p>स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।</p>							

आय शीर्षक	अनुमान	असुली
परीक्षाशुल्क	०.००	०.००
अन्य प्रशासनिकसेवा शुल्क	५०००००.०	१८८७२४८.३८
अन्य कर(सम्पती बहाल तथापट्टा वाफतको आयमा लाग्ने कर	०	०
वहाल विरौटी शुल्क	९२१००००	७३४४५७०
घर जग्गा वहाल कर	५००००	०
व्यवसाय कर	२०००००	०
एककृत सम्पतीकर तथा मालपोत तथा अन्य	४००००	२५४१२५.६२
जम्मा	१०००००००	९४८५९३५

गाउँपालिका भित्र रहेका करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मात्र सक्ने अवस्था देखिएन । तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ ।

३१	<p>रसिद नियन्त्रण खाता:</p> <p>गाउँपालिकाले आन्तरिक आय तर्फ प्रयोग हुने नगदी रसिदहरूको रसिद नियन्त्रण खाता अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ । गत वर्षको मौज्जात, यो वर्षको आय, यस वर्षको खर्च र बाँकी जिम्मेवारी सन् रसिद ठेलीको विवरण गाउँपालिकाले तयार गरेको छैन । जसबाट आन्तरिक आय तर्फ प्रयोग भएका सबै रसिदको आय गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतको आयमा आएको छ भन्न सक्ने अवस्था छैन । साथै एकिकृत सम्पत्ति कर लागु गरेको छैन भने डोजर भाडा स्वरूप प्राप्त आयको अभिलेख रहेको छैन । ढुङ्गा गिट्टि, बालुवाको आय रहे नरहेको खुलेको छैन । गाउँपालिकाले आयको श्रोत पहिचान गरी आन्तरिक आय बढाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>
३२	<p>उपभोक्ता समिति दर्ता:</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ मा कुनैपनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । पालिकाले यो बर्ष विभिन्न ६७ उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु. ५९१३२१०९।०० भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्थाअनुसार दर्ता भएको पाइएन । त्यस्ता समितिहरू स्थानीय स्तरमा सञ्चालित</p>

		<p>आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रूपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाई हुने र त्यस्ता समितिहरूले आयव्यको लेखापरीक्षणसमेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्रमार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ ।</p>	
३३		<p>योजना हस्तान्तरण: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(१३) मा उपभोक्ता वा लाभग्राही समुदाय मार्फत निर्माण सम्पन्न योजना निर्माण सम्पन्न भएपश्चात् आयोजनाको स्वामित्व सोही समितिलाई हस्तान्तरण गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको, कार्यालयले सो बमोजिम योजना हस्तान्तरण गरेको पाईएन । योजना हस्तान्तरण नहुँदा सोको रेखदेख, मर्मतको जिम्मेवारी समेत कार्यालयलमा रही थप व्ययभार थपिन जाने देखिन्छ ।</p>	
३४		<p>निर्माण कार्यको गुणस्तर: सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १११(१६)अनुसार सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा गुणस्तर पक्षको निरीक्षण र परीक्षण गर्नुपर्दछ । कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत् निर्माण/कार्यान्वयन गराइएका योजनाको दिगोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समिति मार्फत गुणस्तर परीक्षणको आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्दछ । कार्यालयले निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, ढुङ्गा र सिमेन्टको ग्राहो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि प्रयोग हुने ग्यावियन तार, सिमेण्ट, मोटार तथा कंक्रीट क्यूब टेष्ट जस्ता कार्य गराएको पाइएन। यसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन। अतःनियमावली तथा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर परिक्षणलाई अनिवार्य गर्नु पर्दछ ।</p>	
३५		<p>बीमा गराउनुपर्ने: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२(१) मा दश लाख रुपैयाँभन्दा बढीको निर्माण कार्यमा निर्माण व्यवसायीले तोकिएको कुराको बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयद्वारा संचालित दश लाख माथिका अधिकाँश निर्माण कार्यको सम्झौतामा बिमाको व्यवस्था गरेको छैन भने सम्झौतामा बिमाको व्यवस्था भएतापनि निर्माण व्यवसायीले बिमा गरेको प्रमाण पेश भएका छैनन्। निर्माण कार्यमा हुनसक्ने सम्भाव्य दुर्घटनाबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरणका लागि अनिवार्य रूपमा संरचनाको विमा गरेर नियमावलीको व्यवस्था पालना गरिनुपर्दछ ।</p>	
३६		<p>सब – कन्ट्र्याक्टर: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(१०)मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नु पर्नेछ र कुनै निर्माण व्यवसायी वा सबकन्ट्र्याक्टरबाट गराउन नसकिने व्यवस्था छ । कुनै कारणवश सो समिति वा समुदाय आफैले संझौता अनुसारको काम सम्पन्न गर्न नसक्ने भएमा सार्वजनिक निकायले समिति वा समुदायसँग भएको सम्झौता तोडी बाँकी काम ऐन र नियमावली बमोजिम गराउनु पर्ने उल्लेख छ । यस गाउँपालिकाले विभिन्न सडक योजनाहरूको उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरेकोमा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिहरूले संझौता अनुसारको काम आफैले नगरी निम्नानुसार सबकन्ट्र्याक्टरबाट काम गराई निर्माण</p>	

व्यवसायीले पेश गरेको कर विजकको आधारमा मु.अ.कर समेत निम्नानुसार भुक्तानी गरेको छ। यसरी समिति वा समुदाय आफैले संझौता अनुसारको काम सम्पन्न गर्न नसकेको अबस्थामा नियमको उक्त व्यवस्था अनुसार पालिकाले स्वयम ठेक्का मार्फत काम गराउंदा प्रतिष्पर्धी दरमा काम गराउन सकिनेमा सो बमोजिम नगरी उपभोक्ता समिति मार्फत सबकन्ट्र्याक्टरले पेश गरेको बिलको रकम भुक्तानी दिंदा राज्यलाई थप ब्ययभार परेको छ । सो सम्बन्धमा गाउँपालिका लगायत सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण हुनु जरुरी देखिन्छ ।

गो भौ नं. र मिति	योजनाको नाम	सब-कन्ट्र्याक्टरको नाम	भुक्तानी रकम
७९।०७।३।२३	खेल मैदान निर्माण कार्य	साउद कन्स्ट्रक्सन प्रा लि (६०२४१४५१९)	१५००४०५।००
	जम्मा:		१५००४०५।००

३७	<p>गो. भा.न. २३।०७।१।२९</p> <p>चौखुनी ओखलढुङ्गा झोलुङ्गेपुल निर्माण उ. स. को गतविगत वर्षको पेशकी अ. ल्या. जिम्मेवारी यस भौचरबाट सार्दा रु. ५०००००।०० बजेट खर्च लेखेको पाइयो । यसरी पेशकी जिम्मेवारी सार्दा बजेट खर्च लेखिएकोले बैंक मौज्दातमा रकम बचत नै रहेको देखिन्छ।आर्थिक वर्षको अन्त्यमा उक्त रकम रु. ५०००००।०० बैंकमा नै मौज्दात नै रहेको देखिएकोले उक्त रकम सँघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु.</p>	५००,०००
३८	<p>गो. भा. न. ८५।०७।३।२७</p> <p>बैंक नगदी किताव विविधको क्रेडिट महलबाट डेविट महलको रकम घटाउदाँ बहाल कर, अग्रिम कर, सामाजिक सुरक्षा कर गरी जम्मा रु. १२९,१४८।८३ सम्बन्धित राजस्व खातामा दाखिला गर्न बाँकी नै देखिएकोले उक्त रकम सँघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु.</p>	१२९,१४८.८३
३९	<p>खरिद कारवाही अभिलेख</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४९(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले हरेक खरिद कारवाहीको निम्ति छुट्टै फाइल खडा गरी राख्नु पर्ने र उपनियम(२) बमोजिम फाइलमा अन्य कागजातका अतिरिक्त सम्झौता फाइलको पञ्जिका, बोलपत्र वा पूर्वयोग्यताको लागि आव्हान गरिएको सूचना, बोलपत्र, पूर्वयोग्यता वा प्रस्ताव आव्हान सम्बन्धी कागजात, प्रस्तावदाताहरूलाई पठाएको जवाफ, बैठकको माइन्ट, बोलपत्रको मूलप्रति, पूर्वयोग्य भएका बोलपत्रदाताको योग्यता, मूल्यांकन प्रतिवेदन, सफल बोलपत्रदातालाई पठाएको स्वीकृतिको प्रारम्भिक सूचनाको प्रतिलिपि, असफल बोलपत्रदाताहरूलाई पठाएको सूचनाको प्रतिलिपि, खरिद सम्बन्धी प्रकाशित सूचनाहरू, खरिद सम्झौता, प्रगति प्रतिवेदन, इन्भ्वाइस र निरीक्षण प्रतिवेदन, खरिद सम्झौतामा संशोधन गरिएको भए सो सम्बन्धी कागजात, मालसामान प्राप्ति, निरीक्षण र स्वीकृति लगायतको कागजात, मूल्यांकन प्रतिवेदन, म्याद थप गरेकोमा म्याद थप भएको निर्णय र म्याद थप दिएको पत्र र सोसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजात लगायतको विवरण क्रमवद्ध रुपमा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले खरिदसँग सम्बन्धित कागजातहरू अलग अलग फाइलमा राख्ने</p>	

गरेको, लेखापरीक्षणले माग गरेको खरिद सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरणहरू प्राप्त हुन नसकेको अवस्था छ । नियमावलीले तोके अनुसार सम्पूर्ण कागजातहरू सिलसिलेवार रूपमा एउटै फाईलमा राखी पञ्जिका समेत तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४०

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ को दफा २(१) बमोजिम गाउँपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरूलाई प्राथमिकिकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा, कार्यालयले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेको छैन । कामका लागि रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निर्देशिकामा उल्लेखित व्यवस्थाहरूको पालना नगरी, अत्याधिक संख्यामा योजना छनौट भएको, पूर्वाधार एवम् अन्य विकास निर्माणका लागि अधिकांश योजना छनौट नभई, अनुत्पादनमुलक कार्य गराउने गरी योजना कार्यान्वयन भएका छन् । साथै श्रमिकको संख्या पनि अधिक रहेकोले कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको पाईएन । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरूमा सडक, नाला, निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष वडा नं १,२,३,४,५,६ र ७ वडाका ३७४ जनालाई रोजगारी उपलब्ध गराई रु. २०५०७०९६.०० खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई १०० दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भएतापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी श्रृजना भएको देखिंदैन।

४१

मेशिनद्वारा खनिएको बाटोमा मान्छेले काम गरेको अंश जोडी भक्तानी:

मेशिनद्वारा खनिएको बाटोमा मान्छेले काम गरेको अंश जोडी भक्तानी: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम मा अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा आईटम दररेट हिसाब गरेर, लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। अनुसूची १ अनुसार आईटम दररेट राख्दा श्रमिकहरूको खर्च निर्माण सामग्री र उपकरण खर्च राखी, उक्त आईटमको दररेट निकाल्नु पर्दछ। कार्यालयले देहायका सडक तथा खेलमैदान निर्माणका लागि उपभोक्तासँग विभिन्न किसिमको **Soil**को **Excavation**मा मेशिनले असी प्रतिशत तथा मान्छेले बिस प्रतिशत कार्य गर्ने गरी दर विश्लेषणका आधारमा दर कायम गरी योजना सम्झौता गरेको छ। संलग्न कार्य सम्पन्न तथा नापी किताबमा, उपभोक्ताले मान्छेले गरेको कार्य नापजाँच भएको छैन भने, सोको पुष्टि नापजाँच गर्ने प्राविधिकबाट समेत भएको छैन। मान्छेले कार्य नगरी बिस प्रतिशत मान्छेको मूल्य कायम गरी उपभोक्ता समितिलाई बढी भुक्तानी भएको रु. ११,००,९१४.४० नियमसम्मत नदेखिएको रु

१,१००,९१४.४

गो. भौ. नं. / मिति	योजनाको नाम	कार्यसम्पन्न रकम	मान्छेको दर राखी बढी भुक्तानी भएको रकम
७९/२०७८/३/२३	खेलमैदान निर्माण	२४९९५६९।७०	११,००,९१४.४०
जम्मा			११,००,९१४.४०

४२	<p>उपभोक्ता समिति:</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (३) घ मा उपभोक्ता समिति मार्फत गरेको कार्यको निर्माण सम्झौतामा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन र मर्मत संभार उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले गर्नुपर्ने व्यवस्था समावेश गर्नुपर्ने प्रावधान रहेकोमा गाउँपालिकाले उपभोक्ता समितिसँग गरेको अधिकांश सम्झौतामा उक्त व्यहोरा समावेश गरेको देखिएन । साथै नियम ९७ (७) मा उपभोक्ता समितिले प्रत्येक किस्तामा गरेको काम तथा खर्चको सूचना सार्वजनिक स्थानमा टाँस गर्नुपर्ने र काम कारबाहीको सम्बन्धमा सार्वजनिक लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा उक्त व्यवस्था अनुसार अधिकांश योजनाहरुमा सार्वजनिक लेखापरीक्षण गरेको देखिएन उपभोक्ता समितिले गरेको कार्यको पारदर्शिता वृद्धि गर्ने उक्त प्रावधानको पूर्णतः पालना गर्नुपर्ने देखिएको छ ।</p>
४३	<p>सार्वजनिक लेखापरीक्षण:</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७घ मा उपभोक्ता समिति (३) मार्फत गरेको कार्यको निर्माण सम्झौतामा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन र मर्मत संभार उपभोक्ता समितिसँग गरेको अधिकांश सम्झौतामा उक्त व्यहोरा समावेश गरेको देखिएन । साथै नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिले प्रत्येक किस्तामा गरेको काम तथा खर्चको सूचना सार्वजनिक स्थानमा सूचना टाँस गर्नुपर्ने र काम कारवाहीको सम्बन्धमा सार्वजनिक लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा उक्त व्यवस्था अनुसार अधिकांश योजनाहरुमा सार्वजनिक लेखापरीक्षण गरेको देखिएन । उपभोक्ता समितिले गरेको कार्यको पारदर्शिता वृद्धि गर्ने उक्त प्रावधानको पूर्णतः पालना गर्नुपर्ने देखिएको छ ।</p>
४४	<p>सामाजिक सुरक्षातर्फ</p> <p>सामाजिक सुरक्षा खर्च: सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को दफा १५ बमोजिम कार्यालयले पेश गरेको विवरण अनुसार आ व २०७६।७७ मा १० वडामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापत रु१ ९२२४५९७७/- वितरण गरेको छ । यस सम्बन्धमा देहायका व्यहोरा देखिएको छ।</p> <p>४४.१ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को दफा नं० २७ मा स्थानिय निकायले भत्ता वृत्ति वितरण प्रक्रियाको निरीक्षण, अनुगमन गर्न जिल्ला समन्वय समितिसँग समन्वय गरी अनुगमन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गाँउपालिकाबाट त्यस्तो अनुगमन तथा निरीक्षण गरेको जनाउने प्रमाण पेश हुन आएन । जसले गर्दा कार्यविधिमा उल्लेख भएबमोजिम हुनुपर्ने पारदर्शिता कायम भयो भन्नसक्ने आधार देखिएन ।</p> <p>४४.१ सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति – सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ३८ मा प्रत्येक गाउँपालीका र नगरपालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वृत्ति प्राप्त गर्न योग्य भएका सबै लक्षित समूहले नयाँ परिचयपत्रका लागि दिएका निवेदन उपर छानबिन गरी परिचयपत्र प्रदान गर्नका लागि सिफारिस गर्न तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको रकम प्रवाहको स्थानीयस्तरमा अनुगमन गर्न गाउँपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधि प्रमुख वा सो जिम्मेवारी तोकिएको पदाधिकारीको अध्यक्षतामा एक स्थानीय सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सो व्यवस्था अनुसार जिल्लाका गाउँपालिकाले स्थानिय सामाजिक सुरक्षा समन्वय समिति गठन गरी परिचयपत्र वितरण संख्या, नविकरण गरिएको संख्या र लगत कट्टा गरिएको संख्याको निर्णयसहितको स्पष्ट विवरण पेश</p>

		गरेको पाइएन ।																					
४५		<p>तलबी प्रतिवेदन</p> <p>निजामति सेवा ऐन २०४९ को दफा ७ ख(२) अनुसार कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित गरेर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्नेमा कार्यालयले स्वास्थ्य तर्फ ४५ कर्मचारिको तलवी प्रतिवेदन पारित बेगर तलव भत्ता बापत रु १८४६७४६७।- खर्च लेखेकोमा ऐनको व्यवस्था अनुरूप तलवी प्रतिवेदन पारित गरेको देखिएन ।</p>																					
४६		<p>तलबी पेशकी</p> <p>आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को परिच्छेद-५ तलब पेशकी दिन नमिल्ने ब्यबस्था छैन । गाउँपालिकाले तलव बापतको रकम पेशकी स्वरूप अग्रिम उपलब्ध गराउने गरेको देखियो। यसमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ । व्यक्ति तथा संस्थालाई तलव बापत पेशकी उपलब्ध गराएका केही उदाहरण ।</p> <table border="1" data-bbox="743 486 1630 906"> <thead> <tr> <th>क्र. सं.</th> <th>गो.भौ.नं.</th> <th>व्यक्ति वा संस्थाको नाम र पद</th> <th>पेशकी बापत दिएको रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>१८/०७७-०७-५</td> <td>श्री शिरोमणी आ.वि.</td> <td>३०००००°००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>२०/०७७-०७-५</td> <td>अ.हे.व. श्री लक्ष्मीदत्त जोशी</td> <td>२०००००°००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>३९/०७७-०९-२७</td> <td>श्री लक्ष्मी आधारभुत व.</td> <td>३०००००°००</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>जम्मा</td> <td>८०००००°००</td> </tr> </tbody> </table>	क्र. सं.	गो.भौ.नं.	व्यक्ति वा संस्थाको नाम र पद	पेशकी बापत दिएको रकम	१	१८/०७७-०७-५	श्री शिरोमणी आ.वि.	३०००००°००	२	२०/०७७-०७-५	अ.हे.व. श्री लक्ष्मीदत्त जोशी	२०००००°००	३	३९/०७७-०९-२७	श्री लक्ष्मी आधारभुत व.	३०००००°००			जम्मा	८०००००°००	
क्र. सं.	गो.भौ.नं.	व्यक्ति वा संस्थाको नाम र पद	पेशकी बापत दिएको रकम																				
१	१८/०७७-०७-५	श्री शिरोमणी आ.वि.	३०००००°००																				
२	२०/०७७-०७-५	अ.हे.व. श्री लक्ष्मीदत्त जोशी	२०००००°००																				
३	३९/०७७-०९-२७	श्री लक्ष्मी आधारभुत व.	३०००००°००																				
		जम्मा	८०००००°००																				
४७		<p>सामाजिक सुरक्षा कर</p> <p>(१८/०७७-०७-५) आय कर ऐन २०५८ को दफा ८७ अनुसार सामाजिक सुरक्षा कर बापत १ प्रतिशत कट्टी गर्नुपर्ने ब्यबस्था छ । कार्यालयले स्वास्थ्य तर्फका २७ जना कर्मचारीको श्रावण, भाद्र र आश्विन महिनाको तलव तथा चाडपर्व भत्ता बापत रु ३६५५१८७/- उपलब्ध गराएकोमा १% हुने रकम रु ३६५५१/७८ सामाजिक सुरक्षा कर कट्टा गर्नुपर्नेमा रु २७८५६/- मात्र कट्टा गरेकोले नपुग रकम रु ८६९५/७८ रकम असुल गर्नु पर्ने ।</p>	८,६९५.७८																				
४८		<p>नमुना विद्यालय:</p> <p>(३६/०७७-०९-२०) नमुना विद्यालय कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका बमोजिम प्रगतिको आधारमा अनुदान रकम उपलब्ध गराउनु पर्ने ब्यबस्था छ । शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको पत्र अनुसार चालु आर्थिक वर्ष भित्र कार्यक्रम सम्पन्न गर्न व्यवहारिक कठिनाई देखिएकोले स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित विद्यालयको खातामा तत्काल निकाशा दिई सोको प्रतिवेदन, लेखापरीक्षण, सामाजिक परिक्षण लगायतका कार्यको लागी सम्बन्धित विद्यालयलाई जिम्मेवार र</p>	१०,०००,०००																				

		<p>जवाफदेही वनाउने निर्देशानुसार प्रथम किस्ता ५०% रकम र कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पश्चात थप ५०% रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेमा कार्यालयले निर्माण कार्य सुरुवात नहुदै रु. १००००००/- वैजनाथ मा० वि० चौरपाटी ४ पायललाई उपलब्ध गराएको पाइयो । प्रचलित ऐन नियम अनुकुल नहुने गरी शिक्षा मन्त्रालयबाट निर्देशन दिनु र गाँउपालिकाले विद्यालय भवन निर्माण कार्य नहुँदै पुरै रकम निकाशा दिनु नियमसम्मत नदेखिएकोले विद्यालय भवन निर्माणको कार्य सम्पन्न प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.</p> <p>48.1 गाँउपालिकाले नमुना विद्यालय निर्माणको अनुदान रकम रु ५०,४९,०००। वैजनाथ नमुना मा० वि० चौरपाटीलाई उपलब्ध गराएको देखियो । विद्यालयले भवन निर्माणको E-Bidding कार्य सम्पन्न गरी सम्झौता भएको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराएको भनिएतापनि सम्झौता भए नभएको सम्बन्धमा पालिकाले अनुगमन गरेको छैन । यस्ता शर्त अनुदान रकमहरू उपलब्ध गराउँदा अनुगमन प्रभावकारी रूपमा गर्नुपर्ने देखियो । जसबाट विनियोजित वजेटको लक्ष्य र उपलब्धिका विच तादाम्यता हुन सक्दछ ।</p>	
४९		<p>सेनेटरी प्याड खरिद सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरू निम्न छन :</p> <p>१. (११७/०७८-०२-११) कार्यालयले ५००० थान Reuseble Sanitary Pad Holder with Pad खरिद गरि दिदि वहिनी जैविक प्याड उद्योगलाई रु. ४,९९,४६०।०० को भुक्तानी दिएकोमा विद्यालय वन्द रहेको अवस्थामा सो प्याडहरू विद्यालयलाई हस्तान्तरण गरिएको साथै जैविकविविधता युक्त पुनः प्रयोग गर्न सकिने भनिएकोमा कति पटक प्रयोग गर्ने र यसले चालु आ०व०मा खरिदमा कमिहुने वा नहुने भन्ने विषय खुलेको देखिएन ।</p> <p>२० सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ कोनियम ८५अनुसार कुनैपनि योजनाको लागी छुट्याईएको रकम टुक्र्याएर खरिद गर्न नहुने व्यवस्था भएकोमा कार्यालयले ११,६१,०००। सेनेटरि प्याड खरिद गर्न विनियोजन गरेको वजेट खण्डीकरण गरि दुई टुक्रा मार्फत रु. ९,९८,९२०। खरिद गरेको अनियमित देखिएको रु.</p>	९९८,९२०
५०		<p>सोझै खरिद</p> <p>(१३९/०७८-०२-३०) सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ बमोजिम प्रतिस्पर्धा सिमित नहुने गरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा रु. ५ लाखसम्मको खरिद कार्य सोभैम गर्न सकिने, रु.५ लाखभन्दा माथि रु. २० लाखसम्म सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट र सोभन्दा माथि बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले सेनेटाइजनर, सावुन र माक्स आयुषा सर्जिकेम धनगढी कैलाली (६०१४८९३८७) बाट रु. १५,६२,०४२।६२ को सिधै खरिद गरेको अनियमित देखिएको रु.</p>	१,५६२,०४२.६२
५१		<p>अनुगमन प्रतिवेदन नभएको:</p> <p>कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७७/७८ क्रियाकलाप नं २.७.१३.१३ को ९.१ मा विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढिकरण एवं कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान बापत शिक्षा समितिको निणर्याथ तपशिल बमोजिमका छनौट भएका विद्यालयहरूलाई शिक्षण सिकाईमा ICT को प्रयोग (कम्प्युटर,इन्टरनेट,कनेक्टिभिटी इक्युपमेन्ट तथा Kits)खरिदका लागि अनुदान बापत प्रति विद्यालय ६५००००.० का दरले, माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोशाला अनुदान बापत प्रति विद्यालय ६५००००.० का दरले र माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन(फर्निसिड,किताब खरिद,तथा ई पुस्तकालय समेत)का लागि अनुदान बापत विद्यालयलाई रु ६५००००.० का दरले प्रदान गर्ने व्यवस्था रहेको छ । शिक्षा समितिले उक्त अनुदान प्रदान गरेपश्चात</p>	१,९५०,०००

शिक्षण सिकाईमा ICT को खरिद गरी प्रयोग गरे नगरेको र पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि बिल भर्पाइ पेश नभएको र विद्यालयमा भएको प्रगति बारे अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरिनुपर्दछ रु.

क्र० स०	विद्यालयको नाम	प्रोत्साहन कार्यक्रम	अनुदान रकम
१	दशपल्ले मा०वि०	ICT खरिद	६५०००००००
२	दया पिपल तोला मा०वि०	पुस्तकालय	६५०००००००
३	शान्ति मा०वि०	विज्ञान प्रयोगशाला	६५०००००००

५२ **सट्टा शिक्षक बापत भुक्तानी:**
नेपाल सरकारको परिपत्रअनुसार श्रोतव्यक्तिको पदावधि २०७५ फागुन महिनापछि समाप्त भईसकेको र निजहरुले कार्यरत रहेको विद्यालयकबाट नै पारिश्रमिक बुझनुपर्दछ। गाउँपालिकाले श्रोतव्यक्तिको सट्टामा कार्यरत सट्टा शिक्षकको पारिश्रमिक बापत बैजनाथ मा० वि० लाई सट्टा शिक्षक नविन राज जोशिको पारिश्रमिक वापत रु.३,९६,५००/- भुक्तानी गरेको छ।श्रोतव्यक्तिको पदावधि समाप्त भईसकेको अवस्थामा सट्टा शिक्षकको लागी तलब/भत्ता भुक्तानी गर्नु नियमसम्मत देखिएन । यस सम्बन्धमा गाँउपालिकाले त्यहाँ कार्यरत शिक्षकलाई गा०पा०मा कर्मचारी अभावका कारण शिक्षा शाखाको जिम्मेवारी दिएकोले सट्टा शिक्षक राख्नु परेको भन्ने जवाफ दिएको छ ।

५३ **समानीकरण अनुदानबाट शिक्षकको तलब भत्ता**
अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । पालिकाले स्वीकृत दरबन्दीभित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगतदेखि नै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका शिक्षकलाई वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु.३२,९६,७९९.० तलब भत्ता भुक्तानी गरेको पाईयो ।

५४ **औषधी खरिद**
सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । तर स्थानीय तहहरुले उक्त प्रक्रियावेगर रु० २६४८५२६/- का औषधि सोझै खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

क.खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको ।

ख.आपूर्ति हुने औषधि डब्लु.एच.ओ. सटिफाइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञाबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको ।

ग.आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।

घ.औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको ।

ड.औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको ।

तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ति, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

५५

सामानिकरण स्वास्थ्य

औषधी खरिद: सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ को उपदफा १ अनुसार खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पुर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा सृजना भएमा सोको कारण खुलाई तोकिएको कार्यविधि अपनाई भेरिएशन आदेश जारी गर्न सक्ने ब्यबस्था छ साथै १(ग) मा पन्ध्र प्रतिशतसम्मको भेरिएसन विभागीय प्रमुखले गर्न सक्ने ब्यबस्था छ । कार्यालयले रु. २००७००३। वरावरको औषधी खरिदको लागी टेन्डर आव्हान गरि न्युन मूल्यमा दिन इच्छुक तिवरी मेडिसिनबाट रु. १२०४७२५।मा ११० प्रकारका औषधी खरिद गर्ने सम्झौता गरि सोहि वमोजिम खरिद गरिएको देखियो । कार्यालयले लागत अनुमान भन्दा न्युनमा खरिद हुँदा वाँकी रहेको रकम रु. ९३३०००। वरावरको विभिन्न १०३ प्रकारका औषधी निराजन सर्जिमेड सप्लायर्सबाट सोझै खरिद गरि एकै प्रकारका औषधीमा टेन्डरबाट भन्दा एघार हजार प्रतिशत सम्म बढी भुक्तानी भएको देखियो । यसरी बोलपत्र मार्फत खरिद गर्दा ऐनको प्रावधान अनुशरण नगर्दा कार्यालयलाई थप व्ययभार पर्न गएको देखिदा सो ऐनको पालना गरि खरिद गर्नुपर्दछ । जसका केही उदाहरण निम्नानुसार छन :

गो.भौ.नं. /मिति	औषधीको नाम	टेन्डर मुल्य	सिधै खरिद मुल्य	टेन्डर परिमाण	सिधा खरिद परिमाण	टेन्डर मुल्य भन्दा सिधै खरिदमा बढी मुल्य प्रतिशत
२२/०७७-१२-५	Injection Paracetamol	रु ०.२०	रु २२	२००	१००	११०००
	Metro 200 mg	रु ००८२	रु १०७५	२५०००	१२०००	213
	Metro 400 mg	रु १०२०	रु ३	३५०००	२७०००	250
	Paracetamol SPY	रु १६	रु २७	३०००	६००	169
	Amoxycillin 500mg	रु १०८५	रु ७	२५०००	१५०००	378

५६	<p>प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम</p> <p>चौमासिक खर्च: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था गाँउपालिकालाई प्रदेश सरकारबाट विभिन्न १८ वटा कार्यक्रम संचालनकालागि रकम रु १५८२६०००/-वजेट विनियोजन भएकोमा कार्यक्रम सम्पन्न गरि रु १५७४६०७९/- भुत्तानी खर्च लेखेकोमा योजना अनुगमन प्रभावकारी नहुदा तेस्रो चौमासिकमा ११ वटा कार्यक्रम सम्झौता गरि सम्पन्न गरेको देखियो । अनुरूप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । समयमा वजेट विनियोजन गरी आ०व० अन्तमा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने परिपाटी अन्त्य गर्नु पर्दछ ।</p>
५७	<p>एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम</p> <p>परामर्श सेवा: सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम २७ (१) मा भएको व्यवस्था बमोजिम (क) प्रस्तावदाता व्य भए निजको र फर्म वा संस्था भए आवश्यक संस्थागत कार्य अनुभव (ख) प्रस्तावदाताको मुख्य मुख्य कर्मचारीको आवश्यक शैक्षिक योग्यता र उस्तै प्रकृतिको कार्यको आवश्यक अनुभव (ग) कार्य सम्पादन गर्ने तरिका कार्यविधि कार्य क्षेत्रगत शर्त प्रतिको प्रभावग्राहिता प्रविधि हस्तान्तरण र समय तालिका (घ) प्रस्तावदाताको व्यवस्थापन क्षमता (ङ) प्रस्तावदाताको आर्थिक क्षमता जस्ता कुराहरु उल्लेख गरेर सेवा खरिद गर्नुपर्नेमा कार्यालयले चौरमाण्डु १५ सैयाको अस्पतालको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने र माटो परिक्षण कार्य समेतको प्रतिवेदन तयारीका लागि श्री एरिना ईन्जिनियरिङ सर्भिसेज प्रा० लि० वडा नं० ११ ताकेश्वर काठमाण्डौ संग रु. १९९९०००।मा सम्झौता गरेकोमा नियमावलीका प्रावधान पालना भएको देखिएन । जसले गर्दा प्राप्त परामर्श सेवा विस्वसनिय नहुने हुँदा आगामी दिनमा यस्ता त्रुटी नदोहोरिने गरी कार्य गर्नुपर्दछ ।</p>

५८	<p>१५ सैयाको अस्पताल निर्माण</p> <p>कार्यालयले चौरमाण्डौ १५ सैयाको अस्पताल निर्माणको लागि बोलपत्र आबहावान गरि रु १२५२९८७५४। (मू०अ० कर समेत) मा निर्माण गर्ने गरि स्वार एसोसियट रन्जितकार जे० भि० संग सम्झौता गरेकोमा निम्न व्यहोरा देखियो ।</p> <p>क) क.सार्वजनिक लेखा समितिको निर्देशन अनुसार ठेक्का अइटममा सवारि साधन समावेश गर्न नपाउने उल्लेख भएकोमा कार्यालयले जनरल आइटममा ३ नं Honda XR 190L STD Motorcycle 1 गोटाको रु ६२९०००। लागत अनुमान राखेको र निर्माण व्यवसाहिले ५८०००० (भ्याट वाहेक) राखी प्रस्ताव गरेको र सोहि बमोजिम सम्झौता भएको देखियो । यसरी निर्देशन विपरित हुने खर्च रु ६५५४००।(मु०अ० कर समेत) बढी ब्ययभार पारेको रु.</p> <p>ख) ख.कार्यालयले एरिना इन्जिनियरिङ सर्भिस प्रा० ली० ले तयार गरेको डि०पी०आर०लाई आधारमानि e-Bidding गरेकोमा डि० पी० आर० वमोजिम मु.अ.कर वाहेक लागत अनुमान रु. १५३८९४७३०।८० हुनुपर्नेमा रु. १५४८३८७३०।९८ लागत अनुमान राखि वास्तविक भन्दा रु० ९४४००००१८ बोलपत्र आबहान एवं मुल्याकन गरेको देखियो ।</p> <p>ग) ग.निर्माण व्यावसायी र कार्यालय विच भएको सम्झौताको बुँदा नं० ५ अनुसार सम्झौता भएको ७ दिन भित्र दोस्रो पक्षले काम प्रारम्भ गर्नुपर्ने छ भन्ने उल्लेख भएकोमा लेखापरिक्षण अवधिसम्म निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको देखिएन ।</p> <p>घ. सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११३ (१) अनुसार आपूर्ति कर्ता निर्माण व्यावसायी वा सेवा प्रदायकलाई ऐनको दफा ५२ (क) को अधिनमा रहि खरिद सम्झौतामा ब्यवस्था भए वमोजिम पेशकी दिन सक्ने भन्ने प्रावधान रहेको र ११३(२) को ब्यवस्था अनुसार दिएको पेशकी रकम जम्मा भएको वैकको खाता र खर्चको प्रयोजन खुल्ने मासिक विवरण आपूर्तिकर्ता, निर्माण व्यवसायी वा सेवा प्रदायकले सार्वजनिक निकायलाई नियमित रुपमा उपलब्ध गराउनु पर्ने ब्यवस्था भएकोमा सो को पालना हुनु पर्दछ ।</p>	६५५,४००
५९	<p>राजस्व तर्फ:</p> <p>रसिद नियन्त्रण खाता: गाँउपालिकाले आन्तरिक आय तर्फ प्रयोग हुने नगदी रसिदहरुको रसिद नियन्त्रण खाता अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ । गत वर्षको मौज्दात, यो वर्षको आय, यस वर्षको खर्च र बाँकी जिम्मेवारी सने रसिद ठेलीको विवरण गाँउपालिकाले तयार गरेको छैन। नगदी रसिद छपाई गरी ७ वडामा वितरण गरेकोमा के कति राजस्व रसिद प्रयोग भयो र कति बाँकी छन् भन्ने रेकर्ड ब्यवस्थित नभएकोले राजस्व आम्दानी र दाखिला आन्तरिक आय तर्फ प्रयोग भएका सबै रसिदको आय गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतको आयमा आएको छ भनी एकिन गर्न सकिएन । साथै कार्यालयले आफ्नो क्षेत्र भित्र नियमित रुपमा सवारी चल्ने चारपाङ्ग्रे जिप तथा चारपाङ्ग्रे ट्रयाक्टर समेत विभिन्न वार्षिक कर लगाउने भनेकोमा सोको कार्यान्वयन भएको देखिएन ।</p>	
६०	<p>बैक जमानत:</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ नियम ११०(४) कार्यसम्पादन जमानतको मान्य अवधि त्यस्तो त्यस्तो सम्झौतामा उल्लिखित मालसमान आपूर्ति वा हस्तान्तरण गर्नुपर्ने अन्तिम अवधि वा प्रत्याभुति (वारेन्टी) को अवधि वा निर्माण कार्यको त्रुटि सच्चाउने दायित्व (डिफेक्ट लायबिलिटीज) को अवधि भन्दा कम्तीमा एक महिना बढी अवधिको हुनुपर्ने ब्यवस्था भएकोमा गाउँपालिकाले बास्कान्ना खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना निर्माणका लागि युवराज निर्माण सेवा मार्कु</p>	८८०,०००

		अछामसँग रु. २१७४३६५।९० (मु०अ०क०समेत) मा सम्झौता गरी मिति २०७८।२।१५ सम्म सम्पन्न गर्ने गरी तोकीएको योजनामा कार्यालयले म्याद थप गरी २०७८।६।३० सम्म म्याद थप गरेकोमा सो बमोजिम राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक लि. बाट रु. ८८००००/- को बैंक जमानतको म्याद थप नभएकाले अनियमित देखियो । अतः सम्पन्न गर्न लाग्ने अवधी र थप १३ महिनाको बैंक जमानत तथा विमाको म्याद थप गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.										
६१		<p>निर्माण कार्यको गुणस्तर:</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १११(१६)अनुसार सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा गुणस्तर पक्षको निरीक्षण र परीक्षण गर्नुपर्दछ । कार्यालयले उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायी मार्फत् निर्माण तथा कार्यान्वयन गराइएका योजनाको दिशोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायी मार्फत गुणस्तर परीक्षणको आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्दछ। कार्यालयले निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, ढुङ्गा र सिमेन्टको ग्राहो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि प्रयोग हुने ग्यावियन तार, सिमेण्ट, मोर्टार तथा कंक्रीट क्यूब टेष्ट जस्ता कार्य गराएकोमा गुणस्तर परिक्षण गराएको पाइएन। यसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन। अतःनियमावली तथा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर परिक्षणलाई अनिवार्य गर्नुपर्दछ।</p>										
६२		<p>बीमा गराउनुपर्ने</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२(१) मा दश लाख रुपैयाँभन्दा बढीको निर्माण कार्यमा निर्माण व्यवसायीले तोकिएको कुराको बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयद्वारा संचालित दश लाख माथिका अधिकाँश निर्माण कार्यको सम्झौतामा बिमाको व्यवस्था गरेको छैन भने सम्झौतामा बिमाको व्यवस्था भएतापनि निर्माण व्यवसायीले बिमा गरेको प्रमाण पेश भएका छैनन्। निर्माण कार्यमा हुनसक्ने सम्भाव्य दुर्घटनाबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरणका लागि अनिवार्य रुपमा संरचनाको विमा गरेर नियमावलीको व्यवस्था पालना गरिनुपर्दछ ।</p>										
६३		<p>उपभोक्ताको अंश</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७.१ मा मू. अ. कर, ओभरहेड कन्टेन्जेन्सी र जनसहभागिताको अंशसमेतको रकम समावेश गरी रु. १ करोड लागत अनुमान भएको कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराउन पाउने व्यवस्था छ । कार्यालयले निम्न खानेपानी योजनाको लागि निम्नअनुसारको लागत अनुमान रु. १ करोड भन्दा बढीको कार्य गराएको देखिएकोले नियमसम्मत नदेखिएको ।</p> <table border="1" data-bbox="698 1125 1675 1377"> <thead> <tr> <th>सि. न.</th> <th>योजनाको नाम</th> <th>लागत अनुमान रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>कालिगढी बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ४</td> <td>२००६१८२७।००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>एरिमुल बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ७</td> <td>२१२९१०२४।००</td> </tr> </tbody> </table>	सि. न.	योजनाको नाम	लागत अनुमान रकम	१	कालिगढी बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ४	२००६१८२७।००	२	एरिमुल बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ७	२१२९१०२४।००	
सि. न.	योजनाको नाम	लागत अनुमान रकम										
१	कालिगढी बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ४	२००६१८२७।००										
२	एरिमुल बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ७	२१२९१०२४।००										

६४	<p>अग्रिम कर</p> <p>आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८९ अनुसार उपभोक्ता समितिमार्फत काम गराउने गरी गरिएको पचास लाख रुपैयाँभन्दा बढीको भुक्तानी रकममा एक दशमलब पाँच प्रतिशतका दरले कर कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले यसवर्ष निम्न खानेपानी योजनाको रकम भुक्तानी दिदाँ अग्रिम कर रु. १२४००८।०० कट्टा गर्नुपर्नेमा रु. ३३२०६।०० मात्र कट्टा गरेको देखिएकोले घटी कट्टा गरेको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.</p> <table border="1" data-bbox="539 236 1834 568"> <thead> <tr> <th>योजनाको नाम</th> <th>कट्टा गर्नुपर्ने कर रकम</th> <th>कट्टा गरेको कर रकम</th> <th>नपुग कर रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>कालिगढी बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ४</td> <td>५८२५५।००</td> <td>१३३९९।००</td> <td>४४९३६।००</td> </tr> <tr> <td>एरिमुल बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ७</td> <td>६५७५३।००</td> <td>१९८८७।००</td> <td>४५८६६।००</td> </tr> <tr> <td>जम्मा</td> <td>१२४००८।००</td> <td>३३२०६।००</td> <td>९०८०२।००</td> </tr> </tbody> </table>	योजनाको नाम	कट्टा गर्नुपर्ने कर रकम	कट्टा गरेको कर रकम	नपुग कर रकम	कालिगढी बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ४	५८२५५।००	१३३९९।००	४४९३६।००	एरिमुल बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ७	६५७५३।००	१९८८७।००	४५८६६।००	जम्मा	१२४००८।००	३३२०६।००	९०८०२।००	९०,८०२
योजनाको नाम	कट्टा गर्नुपर्ने कर रकम	कट्टा गरेको कर रकम	नपुग कर रकम															
कालिगढी बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ४	५८२५५।००	१३३९९।००	४४९३६।००															
एरिमुल बुढाखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना, वार्ड न. ७	६५७५३।००	१९८८७।००	४५८६६।००															
जम्मा	१२४००८।००	३३२०६।००	९०८०२।००															
६५	<p>कर बिजक</p> <p>मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम १७ अनुसार मुल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको प्रत्येक व्यक्ति वा फर्मले तोकिएको ढाँचामा रीतपूर्वकको कर विजक जारी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । निम्न फर्मले जारी गरेको कर विजकमा विजक न. नभएको, विजक न+++ . हातले लेखेर कर विजक जारी गरेको पाइयो । साथै केरमेट गरी सच्चाएको, विजक न. नभएको, विजक न. हातले लेखेकोकर विजकवाट भुक्तानी भएको मु. अ. कर सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयवाट कर समायोजन भएको प्रमाण पेश हुनुपर्ने अन्यथा निम्नानुसार असुल हुनुपर्ने रु.</p> <table border="1" data-bbox="645 868 1733 1254"> <thead> <tr> <th>गो भौ र मिति</th> <th>फर्मको नाम</th> <th>भुक्तानी रकम</th> <th>मु अ कर रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>५४।०७।३।१८</td> <td>न्यु कालभैरव कन्स्ट्रक्सन</td> <td>२६९७८२८।५६</td> <td>३९०३६९।६६</td> </tr> <tr> <td>१४।०७।३।१८</td> <td>मो.सकिल ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स</td> <td>३७५९००।९५</td> <td>४३२४५।९५</td> </tr> <tr> <td colspan="3">जम्मा:</td> <td>३,५३,६९४.८९</td> </tr> </tbody> </table>	गो भौ र मिति	फर्मको नाम	भुक्तानी रकम	मु अ कर रकम	५४।०७।३।१८	न्यु कालभैरव कन्स्ट्रक्सन	२६९७८२८।५६	३९०३६९।६६	१४।०७।३।१८	मो.सकिल ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	३७५९००।९५	४३२४५।९५	जम्मा:			३,५३,६९४.८९	३५३,६९४.८९
गो भौ र मिति	फर्मको नाम	भुक्तानी रकम	मु अ कर रकम															
५४।०७।३।१८	न्यु कालभैरव कन्स्ट्रक्सन	२६९७८२८।५६	३९०३६९।६६															
१४।०७।३।१८	मो.सकिल ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	३७५९००।९५	४३२४५।९५															
जम्मा:			३,५३,६९४.८९															
६६	<p>कर समायोजन</p>	९२२,७४८.७३																

मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १८(१) मा करदाताले प्रत्येक महिनाको विवरण सो महिना समाप्त भएको २५ दिनभित्र पेश गर्नुपर्ने र भुक्तानी दिनेले समेत भुक्तानीको विवरण सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई दिनुपर्ने व्यवस्था छ । मूल्य अभिवृद्धि करसमेत भुक्तानी लिएको निर्माण व्यबसायीले बुझाउनु पर्ने कर विवरण तथा कर रकम बुझाएको प्रमाण नदेखिएकोले मूल्य अभिवृद्धि कर रु. ९,२२,७४८.७३ समायोजन भएको प्रमाण पेश हुनुपर्दछ रु.

गो भौ र मिति	फर्मको नाम	भुक्तानी रकम	मु अ कर रकम	नन् फाइलर अवधि
१४१०७७११२१३०	बेहडा बाबा निर्माण सेवा	१८०६९०७१७५	२०७७९३१८१	२०७७ पौष
२४१०७८१२१२	एन्जिला ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	४८४६००१००	५५७५०१५०	२०७७ फागुन
८४१०७८१३१२५	एन्जिला ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	२८७९३५१००	३३९२५१००	२०७७ फागुन
८४१०७८१३१२५	एन्जिला ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	४०९६२१५०	४७९२१५०	२०७७ फागुन
८२१०७८१३१२३	सेविका जे. पी. जे. भी.	५४०९९९२१४२	६२९३६६१९२	२०७७ पौष
जम्मा:			९,२२,७४८.७३	

६७

बढी व्ययभार परेको

उपभोक्ता समितिलाई मूल्य अभिवृद्धि करको रकम भुक्तानी दिँदा दर विश्लेषण हुँदा जति मूल्य कायम गरी दर विश्लेषण भएको हो सोही मूल्य अनुसारको सामान खरिद गरेको अवस्थामा मात्र उपभोक्ता समितिलाई मूल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी दिन मिल्दछ । सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (४) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई निर्माण कार्यको काम दिँदा लागत अनुमानमा रहेको मूल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड कन्टेन्जेन्सी रकम र जनसहभागिताको अंश कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले दर विश्लेषण भन्दा उपभोक्ता समितिले घटी मूल्यमा सिमेन्ट, छड खरिद गरी ल्याएकोमा पनि दर विश्लेषण कै मूल्य कायम गरी नापी मूल्याङ्कन गरी भुक्तानी दिएको पाईयो। कार्यालयले खरिद मूल्य भन्दा बढीको दरले भुक्तानी दिएकोले बढी व्ययभार पारेको रु.

१००,८२७.८६

गो. भा. न. र मिति	योजनाको नाम	सामानको नाम	भुक्तानी गरेको दर	खरिद दर	फरक दर	सामानको परिमाण	व्ययभार परेको रकम
११।०७।११।१७	अमन सिँचाइ योजना	सिमेण्ट	१०८०।७०	७७०।००	३१०।७०	१७८ बोरा	५५३०४।६०
		छड	९४।२२	८५।००	९।२२	१६०० के. जी.	१४७५२।००
५५।०७।१३।१८	लक्ष्मी आ. वि. भवन निर्माण कार्य	छड	९४।२२	८५।००	९।२२	१००० के. जी.	९२२०।००
		सिमेण्ट	१०८०।७०	८५०।००	२३०।७०	२५ बोरा	५७६७।५०
४८।०७।१३।१६	गगुडा मा. वि. खानेपानी योजना	सिमेण्ट	१०८०।७०	८५०।००	२३०।७०	४० बोरा	९२२८।००
		छड	९४।२२	८७।००	७।२२	९०८ के. जी.	६५५५।७६
						जम्मा	१,००,८२७।८६

६८

व्यवस्थापन खर्च

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(४) मा उपभोक्ताको हरेक किस्ताको भुक्तानीमा कामको प्राविधिक मुल्यांकन भई आएको आधारमा लागत अनुमानमा रहेको ओभरहेड मुल्य अभिवृद्धिकर कन्टिजेन्सी र जनसहभागिताको अंश कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । नियम ९७(८)मा सार्वजनिक निकायले सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई प्राविधिक सहयोग गराउन नसक्ने भएमा सो कार्यको लागि आवश्यक जनशक्ति उपभोक्ता समिति आफैले करारमा नियुक्त गर्न सक्ने र सोको पारीश्रमिक वापत

८७,४८०

लागत अनुमानको ३ प्रतिशतमा नवढ्नेगरी कन्टीजेन्सी रकम वाट भुक्तानी गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । यस गाउँपालिकाका देहायका उपभोक्ताको योजनाहरूमा कन्टीजेन्सीको अतिरिक्त व्यवस्थापन खर्च भनी मुल्यांकनमा जोडी भुक्तानी दिने गरेको र उपभोक्ताले विभिन्न होटलहरूको खाजा नास्ताको विल पेश गरी भुक्तानी लिएको देखियो। यसरी नियममा नभएको शिर्षकमा रकम समावेश गरी भुक्तानी गर्न र असम्बन्धित खर्चको विल राखि भुक्तानी लिएको देखिन्छ । नियमानुसार भुक्तानी दिन नमिल्ने व्यवस्थापन खर्च सम्बन्धित उपभोक्ताबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

गो भौ नं. र मिति	योजनाको नाम	ब्यवस्थापन खर्च रकम
११।२०७८।१।१७	अमन सिँचाइ योजना	१५०००।००
१४७।०७८।३।८	गगुडा आ. वि. भवन निर्माण	६२०००।००
१५९।०७८।३।१४	रोलकात्रे खानेपानी निर्माण योजना	१०४८०।००
	जम्मा	८७४८०।०

६९

फर्मवर्कबापत बढी भुक्तानी

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम मा अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा आईटम दररेट हिसाब गरेर, लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। अनुसूची १ अनुसार आईटम दररेट राख्दा श्रमिकहरूको खर्च निर्माण सामग्री र उपकरण खर्च राखी, उक्त आईटमको दररेट निकाल्नु पर्दछ। कार्यालयले देहायका निर्माणमा उपभोक्ता समितिलाई फर्मवर्कबापत रकम भुक्तानी गरेकोमा, फर्मवर्कको लागि प्रयोग हुने काठको मूल्यमा नर्स अनुसार ६ पटकसम्म पुन प्रयोग गर्न मिल्नेमा, काठको ३ पटकको रकम भुक्तानी भएकोले, पुनः प्रयोग बापत रकम कट्टि नगरी बढी भुक्तानी भएको रु. ४,५८,९८३।९७ सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

४५८,९८३

भौ.नं/मिति	योजनाको नाम	फर्मवर्क परिमाण m ²	बढी भुक्तानी दर	बढी भुक्तानी रकम
१११०७८१११७	अमन सिँचाइ योजना निर्माण	३९९.२०	२७५।३५	१०९९९९।७२
८०१०७८१३।२३	लक्ष्मी आ. वि. भवन निर्माण	२०२.०८	३३६।२६	६७९५१।४२
१४७१०७८१३।८	गगुडा आ. वि. भवन निर्माण	९२३.३०	२०४।९२	१८९२०२।६४
१५०१०७८१३।१३	मालिकास्थान सामुदायिक भवन निर्माण	१०१.१२	२८१।१९	२८४३३।९४
८६।०७८११।२	मनमोहन स्मृति भवन निर्माण	१८६.३४	३३६।३५	६२६७५।४५
जम्मा				४,५८,१८३।१७

७०	<p>कृतिखाम लुँगा चौरपाटी ग्रामिण सडक</p> <p>कृतिखाम लुँगा चौरपाटी ग्रामिण सडक स्तरोन्नती कार्यको निर्माण व्यवसायी सेविका जे॥ पी॥ जे. भी. सँग २०७७।१२।३० सम्म काम सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०७७।२।६ मा रु. ७९६७३३१।३४ (भ्याट सहित) को सम्झौता गरेको पाइयो । यस वर्ष अन्तिम बिलको रकम भुक्तानी भएकोमा यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नअनुसार छन् ।</p> <p>:</p> <p>क. सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२१(क) मा निर्माण व्यवसायीको ढिलाईको कारणले खरिद सम्झौता बमोजिमको काम सो सम्झौतामा तोकिएको म्यादमा सम्पन्न हुन नसकेमा निजले सार्वजनिक निकायलाई सम्झौता रकमको दश प्रतिशतमा नबढ्ने गरी प्रतिदिन सम्झौता रकमको शुन्य दशमलव शुन्ना पाँच प्रतिशतका दरले पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने उल्लेख छ । कृतिखाम लुँगा चौरपाटी ग्रामिण सडक स्तरोन्नती कार्य गर्न निर्माण व्यवसायी श्री सेविका जे. पी. जे. भी. सँग रु. ७९६७३३१।३४ (मु.अ.कर समेत) ठेक्का सम्झौता भएको पाइयो । निर्माण व्यवसायीले मिति २०७७।१२।३० भित्र कार्यसम्पन्न गर्नुपर्नेमा मिति २०७८।३।२३ मा कार्य सम्पन्न गरेको भनि निवेदन दिएको देखिन्छ । गो. भा. न. ८२।२०७८।३।२३ मा म्याद थप नगरी अन्तिम बिलको रकम भुक्तानी दिएको पाइयो।म्याद थप नगरी भुक्तानी दिएकोले २०७८।१।१ देखि २०७८।३।२२ सम्म ८४ दिनको शुन्य दशमलव शुन्ना पाँच प्रतिशतका दरले पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति रकम रु. ३३४६२८।२८ पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति असूल हुनुपर्दछ रु.</p> <p>ख. पुरानो संयुक्त उपक्रमसंग सम्झौता : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम २८(६) मा बोलपत्र मुल्यांकनबाट छनौट हुने संयुक्त उपक्रम फर्मले संयुक्त र साझेदारको व्यक्तिगत दायित्वसमेत रहने गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा स्थायी लेखा नम्बर र मुख्य अभिवृद्धि करमा दर्ता हुनुपर्ने व्यवस्था छ । जुन कामको लागि संयुक्त उपक्रम हुने हो त्यसैको आधारमा मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको निर्माण व्यवसायीसंग मात्र सम्झौता गर्नुपर्दछ । यस ठेक्का कार्यमा बोलपत्रको माध्यमबाट</p>	३३४,६२८
----	--	---------

		छनौट भएका निर्माण व्यवसायी सेविका जे. पी. जे. भी. भई खरिद सम्झौता गर्नुपर्नेमा २०७६।१।२३ मा दर्ता भएको अन्य कुनै कामको लागि संयुक्त उपक्रम भएको संग ठेक्का सम्झौता गरेको देखियो । मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १०ख(३) मा संयुक्त उपक्रममा दर्ता भएकोमा सम्झौतामा तोकिएको अवधि समाप्त भएपछि दर्ता खारेज गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । एक वर्ष अघि स्थायी लेखा नम्बर लिएको संयुक्त उपक्रमको प्रमाणको आधारमा निर्माण व्यवसायीसँग भएको खरिद सम्झौता मनासिव देखिएन । कानूनले तोकेअनुसार संयुक्त उपक्रम दर्ता गरेकोसंग खरिद सम्झौता गर्नुपर्दछ ।	
७१		शिरोमणि आधारभुत विद्यालय शिरोमणि आधारभुत विद्यालय भवन निर्माण कार्यको निर्माण व्यवसायी न्यू कालभैरव कन्स्ट्रक्सन सँग २०७७।१२।३० सम्म काम सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०७७।१।२३ मा रु. ७२०८६३३।५६ (भ्याट सहित) को सम्झौता गरेको पाईयो । यस वर्ष प्रथम रनिङ्ग बिलको रकम रु. २६९७८२८।५६ भुक्तानी भएकोमा कार्यालयले निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, ढुङ्गा, इटा, छड र सिमेन्ट आदीको गाह्रो लगाउने तथा ढलानको कार्यको तोकिएको गुणस्तर अनुसार भए नभएको परिक्षण गर्नसिमेण्ट, मोटार तथा कंक्रीट क्यूब टेष्ट गरी गराइ गुणस्तर परिक्षण गराएको पाइएन।यसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन।अतःनियमावली तथा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर परिक्षणलाई अनिवार्य गर्नु पर्दछ।साथै	
७२		गाउँपालिका कार्यालय भवन गाउँपालिका कार्यालय भवन निर्माण कार्यको निर्माण व्यवसायी स्वाँर कन्स्ट्रक्सन प्रा. लि. सँग २०७९।२।१५ सम्म काम सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०७७।३।१४ मा रु. ३२७४२१४१।९४ (मु.अ.कर बाहेक) को सम्झौता गरेको पाईयो। यस वर्ष दोश्रो रनिङ्ग बिलको रकम रु. २३०४२५२८।७७ भुक्तानी भएकोमा कार्यालयले निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, ढुङ्गा, इटा, छड र सिमेन्ट आदीको गाह्रो लगाउने तथा ढलानको कार्यको तोकिएको गुणस्तर अनुसार भए नभएको परिक्षण गर्नसिमेण्ट, मोटार तथा कंक्रीट क्यूब टेष्ट गरी गराइ गुणस्तर परिक्षण गराएको पाइएन।यसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन।अतःनियमावली तथा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर परिक्षणलाई अनिवार्य गर्नु पर्दछ।	
७३		बीमा गराउनुपर्ने सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२(१) मा दश लाख रुपैयाँभन्दा बढीको निर्माण कार्यमा निर्माण व्यवसायीले तोकिएको कुराको बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयद्वारा संचालित गाँउपालिका कार्यालय भवन, शिरोमणि आधारभुत विद्यालय भवन निर्माण कार्य आदिको सम्झौतामा बिमाको व्यवस्था भएतापनि निर्माण व्यवसायीले बिमा गरेको प्रमाण पेश भएका छैनन्। निर्माण कार्यमा हुनसक्ने सम्भाव्य दुर्घटनाबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरणका लागि अनिवार्य रुपमा बिमा गरेर नियमावलीको व्यवस्था पालना गरिनुपर्दछ ।	
७४		दयापीपलतोला माध्यामिक विद्यालय भवन	

		<p>दयापीपलतोला माध्यामिक विद्यालयको स्कुल भवन वडा नं.५ निर्माणको लागत अनुमान रु.८६७७३१३.८३ रहेकोमा सेविका कन्ट्रक्सन एण्ड इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्ट विरेन्द्र नगर सुर्खेतसंग कबोल अंक रु.८३७९२९४.०९ मा ०७७/८/२५ गते सम्ममा सम्पन्न गर्ने गरि मिति ०७६/९/२१ मा सम्झौता भएकोमा निम्नानुसार देखियो ।</p> <p>· ठेक्काको म्याद थप: सेविका कन्ट्रक्सनले तोकिएको म्याद भित्र कार्य सम्पन्न गर्न नसक्ने भएपछि मिति ०७७/८/१६ मा कोभिडको कारण देखाइ म्याद थप माग गरेकोमा मिति ०७७/८/२९ को निर्णयले मिति ०७७/८/२६ देखि ०७७/११/२९ सम्म म्याद थप भएकोमा उक्त समयमा पनि कार्य सम्पन्न नभएकोले पुनः म्याद थपको निवेदन दिएको छैन ।</p> <p>· कार्यसम्पादन जमानत माछापुच्छे बैंक लि. वाट २०२० जनवरी २ मा जारी भएको परफरमेन्स बैंक ग्यारेन्टि मिति २०२१ जुलाई १ सम्म कायम रहने गरि रु. ४१८९६५. जारी भएकोमा म्याद थप पछि मिति ०७७/१०/८ वाट परफरमेन्स बैंक ग्यारेन्टिको म्याद २०८० असार मसान्त सम्मका लागि म्याद थप भएको पेश गर्न पत्राचार भएकोमा म्याद थप गरेको प्रमाण पेश भएन ।</p> <p>· यो वर्षसम्म कुल रु.७९२०४३६.०९ भुक्तानी भइ सकेकोमा हालसम्म पनि सम्पन्न भएको छैन ।</p>	
७४.१		<ul style="list-style-type: none"> गोश्वारा भौचर नं० १८-०७७/८/१७ मा दोस्रो रनिङ विलको रु.२२३६२२२.६० मा मूल्य अभिवृद्धी कर रु २९०७०८.४९ समेत रु २५२६९३१.५४ भुक्तानी गरेकोमा मूल्य अभिवृद्धी कर को ५० प्रतिशत कट्टी गरी दाखिला गर्नुपर्नेमा नगरेकोले कर रकम समायोजन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु. 	१४५,३५४
७४.२		<ul style="list-style-type: none"> म्याद थप तथा पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२१ मा निर्माण व्यवसायीको ढिलाईको कारणले खरिद सम्झौता बमोजिमको काम सम्झौतामा तोकिएको म्यादमा सम्पन्न हुन नसकेमा निजले सार्वजनिक निकायलाई सम्झौता रकमको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी प्रतिदिन सम्झौता रकमको ०.०५ प्रतिशतका दरले पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । निर्माणव्यवसायी सेविका कन्ट्रक्सनले स्कुल भवन निर्माणको सम्झौता रकम रु. ८३७९२९४।०९ को म्याद थप २०७७/११/२९ सम्म रहेकोमा म्याद थप नभएको दिन ९६ को सम्झौता बमोजिम पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति असूल गर्नुपर्ने रु. 	४०२,२०६
७५		<p>योजना सभे खर्च</p> <p>आर्थिक वर्ष ०७७/७८ को गाँउपालिकाको परिषदबाट कार्यक्रम तथा वजेट विनियोजन गर्दा निम्नानुसार योजनाहरूकालागी सभे गरि वजेट खर्च गरेकोमा उक्त सभे कार्यक्रममा वजेट विनियोजन गरेको छैन । यस आ०व०मा निम्नानुसारका सभे रिपोर्ट तयार गरी निम्नानुसारका कर्मचारीहरूलाई विल भरपाईका आधारमा प्रदेश सरकार समपुरक तर्फबाट निम्नानुसार खर्च भुक्तानी भएकोमा सभे रिपोर्ट कार्यालयमा आम्दानी बाँधेको देखिन आएन ।</p>	

गो०भौ०नं० मिति	योजनाको नाम	भुक्तानी रकम रु	भुक्तानी लिने कर्मचारी
66-077/12/5	वास्कान्ना खा०पा० योजना	१९०००००००	रामराज रोकामगर (६१८००००००)
	छोरोलारोल सिचाइ कुलो निर्माण योजना	१४१००००००	
	सिरवस्ता सान्नेवगर सिचाइ कुलो निर्माण	१३१००००००	
	लुगाडा रिखिचडा सिरफाली सेली सडक निर्माण	१५६००००००	
65-077/12/5	खेताली गाँउ ठडी काट्टे सडक निर्माण योजना	३२६००००००	मोहन व.साउद (६५०००००००)
	चौरपाटी गहील गोएला पानी सडक निर्माण	१६२००००००	
	गैरीलेक सिरफालि ग्रामिण सडक निर्माण	१६२००००००	
	जम्मा	1268000.00	
७६	<p>खेतालीगाउ ठाडीकाट्ट्या सडक निर्माण योजना</p> <p>खेतालीगाउ ठाडीकाट्ट्या सडक निर्माण योजना ठेक्का नं.२०७७/०७८-०१ को लागत अनुमान रु.६५५९३२२.४८ रहेकोमा सबै भन्दा घटी कबोल गर्ने लोक कल्याण निर्माण सेवा को रु.३७४६१६६.२७ मूल्य अभिवृद्धी करसमेत स्वीकृत गरी २०७८/२/१५ मा सम्पन्न गर्ने गरी २०७७/९/९ मा सम्झौता भएकोमा गो. भौ. नं. ७१-२०७७/१२/१० मा प्रथम रनिङ्ग विलको मू. अ. कर समेत रु.११३२३६१.७० भुक्तानी भएकोमा मू. अ. कर रकमको ५० प्रतिशत रकम कट्टा गरी दाखिला गर्नुपर्नेमा कट्टा नगरेकोले कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.</p>		६५,१३६
७७	<p>भेरिएसन आदेश स्वीकृती वेगर खर्च</p> <p>सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ तथा नियमावलीको नियम ११८ मा खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा सृजना भएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई तोकिएको अधिकारीले भेरिएशन आदेश जारी गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । दोलरा रोल सिंचाई कुलो निर्माण कार्यको निर्माण व्यवसायी जय श्री वैद्यनाथ कन्स्ट्रक्सनलाई भुक्तानी गर्दा BOQको Quantity भन्दा बढीको भुक्तानी गर्नु अघि अनिवार्य रुपमा Revised costस्वीकृत गराएर मात्र भुक्तानी गर्नुपर्नेमा स्वीकृत नगराई गरेको कामको निम्न आइटममा संझौता भन्दा बढी काम गराई भुक्तानी गरेको अनियमित देखिएको रु.</p>		२४,७५०

आइटम नं.	कामको विवरण	बिओयू	दर	भएको काम	फरकपरिमाण	वढी भूक्तानीरकम
5	Formwork in Sq.m.	75.00	150.00	405.00	330.0	24750.00

७८	<p>भुक्तानीमा कर</p> <p>आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ र ८९ मा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले देहायका भुक्तानीमा नियमानुसार लाग्ने अग्रिम कर कट्टी गरी दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>गो भौ नं./मिति</th> <th>विवरण</th> <th>भुक्तानी रकम</th> <th>करको दर</th> <th>कर रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>48-077/11/12</td> <td>वडा नं ५ को कार्यालय भवन निर्माण को मस्टरोल</td> <td>1034540.00</td> <td>1</td> <td>10345.06</td> </tr> <tr> <td>58-077/11/22</td> <td>वालुवा ढुवानी भाडा</td> <td>35000.00</td> <td>10</td> <td>3500.00</td> </tr> <tr> <td>9-078/3/22</td> <td>वैधनाथ नमुना मा वी भवन निर्माण</td> <td>1811625.00</td> <td>1</td> <td>18116.25</td> </tr> <tr> <td></td> <td>बैजनाथ मा वि को सामान ढुवानी भाडा</td> <td>108000.00</td> <td>10</td> <td>10800.00</td> </tr> <tr> <td>17-077/8/16</td> <td>वुढीखोला सल्लिमारा खापायो ढुवानी भाडा</td> <td>40000.00</td> <td>10</td> <td>4000.00</td> </tr> <tr> <td colspan="4">जम्मा</td> <td>४६,७६९.०</td> </tr> </tbody> </table>	गो भौ नं./मिति	विवरण	भुक्तानी रकम	करको दर	कर रकम	48-077/11/12	वडा नं ५ को कार्यालय भवन निर्माण को मस्टरोल	1034540.00	1	10345.06	58-077/11/22	वालुवा ढुवानी भाडा	35000.00	10	3500.00	9-078/3/22	वैधनाथ नमुना मा वी भवन निर्माण	1811625.00	1	18116.25		बैजनाथ मा वि को सामान ढुवानी भाडा	108000.00	10	10800.00	17-077/8/16	वुढीखोला सल्लिमारा खापायो ढुवानी भाडा	40000.00	10	4000.00	जम्मा				४६,७६९.०	४६,७६९
गो भौ नं./मिति	विवरण	भुक्तानी रकम	करको दर	कर रकम																																	
48-077/11/12	वडा नं ५ को कार्यालय भवन निर्माण को मस्टरोल	1034540.00	1	10345.06																																	
58-077/11/22	वालुवा ढुवानी भाडा	35000.00	10	3500.00																																	
9-078/3/22	वैधनाथ नमुना मा वी भवन निर्माण	1811625.00	1	18116.25																																	
	बैजनाथ मा वि को सामान ढुवानी भाडा	108000.00	10	10800.00																																	
17-077/8/16	वुढीखोला सल्लिमारा खापायो ढुवानी भाडा	40000.00	10	4000.00																																	
जम्मा				४६,७६९.०																																	
७९	<p>रितपूर्वकको कर बीजक</p> <p>मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका फर्मसँग तोकीएको ढाँचाको कर वीजक लिई खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर गाउँपालिकाले रित पूर्वकको कर वीजक बेगर देहायका सप्लायर्स तथा निर्माण व्यसायीबाट मु.अ.कर रु.२,१७,४९४.५६ समेत रु.१८,९०,५२९.५६ समाना तथा निर्माण सेवा खरिद गरेको छ । तसर्थ उक्त सप्लायर्स तथा निर्माण व्यसायिले रितपूर्वकको कर बिजक वेगर पालिकाबाट भुक्तानी लिएको मू.अ.कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.</p>	२१७,४९४.५६																																			

गो भौ नं./मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्यान नं.	कर विजकको अवस्था	भुक्तानी रकम	मु.अ.कर कर रकम	कैफियत
83-077/12/29	वेहडा वावा निर्माण सेवा, कैलाली	302762695	03-077/12/29	13,98,756.38	1,60,918.88	विजक नं उल्लेख नभएको
183-078/3/21	वेहडावावा निर्माण सेवा, कैलाली	302762695	003-077/12/29	4,91,773.18	56,575.68	" "
जम्मा				१८,९०,५२९.५६	२,१७,४९४.५६	" "

८०	<p>ननफाइलर</p> <p>मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १८ मा भुक्तानीमा प्राप्त मूल्य अभिवृद्धि करको विवरण भुक्तानी पाएको अर्को महिनाको २५ गतेभित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा कर विवरण सहित दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाबाट देहायका फर्मलाई मू.अ.कर रु.२२,८१५.० समेत रु.१,८१,९३५.० भुक्तानी दिएकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि ती फर्महरू कर विवरण नबुझाई ननफाइलर रहेको पाइयो । मू.अ.कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>गोभौनं./मिति</th> <th>भुक्तानी पाउनेको नाम</th> <th>प्यान नं.</th> <th>भुक्तानी रकम</th> <th>मुअकर कर रकम</th> <th>ननफाइलर रहेको मिति</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>55-077/11/17</td> <td>जि.वि. निर्माण सेवा प्रा.लि.</td> <td></td> <td>126000.00</td> <td>16380.00</td> <td>२०७७।२</td> </tr> <tr> <td>54-077/11/17</td> <td>केदारनाथ वाजकोटी हार्डवेयर सप्लायर्स</td> <td>614797073</td> <td>55935.00</td> <td>6435.00</td> <td>Not active</td> </tr> <tr> <td colspan="3">जम्मा</td> <td>१,८१,९३५.०</td> <td>२२,८१५.०</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	गोभौनं./मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्यान नं.	भुक्तानी रकम	मुअकर कर रकम	ननफाइलर रहेको मिति	55-077/11/17	जि.वि. निर्माण सेवा प्रा.लि.		126000.00	16380.00	२०७७।२	54-077/11/17	केदारनाथ वाजकोटी हार्डवेयर सप्लायर्स	614797073	55935.00	6435.00	Not active	जम्मा			१,८१,९३५.०	२२,८१५.०		२२,८१५
गोभौनं./मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्यान नं.	भुक्तानी रकम	मुअकर कर रकम	ननफाइलर रहेको मिति																					
55-077/11/17	जि.वि. निर्माण सेवा प्रा.लि.		126000.00	16380.00	२०७७।२																					
54-077/11/17	केदारनाथ वाजकोटी हार्डवेयर सप्लायर्स	614797073	55935.00	6435.00	Not active																					
जम्मा			१,८१,९३५.०	२२,८१५.०																						

८१	<p>मु.अ. कर कट्टा नगरेको</p> <p>आर्थिक ऐन, २०७७ बमोजिम सार्वजनिक निकायले ठेक्का वा करारको भुक्तानीमा भुक्तानी गर्दा कै समयमा भुक्तानी हुने मूल्य अभिवृद्धि करको ५० प्रतिशत कट्टा गरीदिनुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले देहाय बमोजिमको भुक्तानीमा ५० प्रतिशत मू.अ.कर कट्टा नगरेकोले मू.अ.कर दाखिला भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु</p>	१७३,८८५.४३
----	---	------------

गो भौ नं.मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्यान नं.	भुक्तानी रकम	मुअकर कर रकम	५० प्रतिशत रकम
53-077/11/12	साउद कन्स्ट्रक्सन कं प्रा ली		460072.24	52928.66	26464.12
61-077/11/22	न्यू चिरन्जिवी निर्माण सेवा		993533.01	114300.25	57150.13
71-077/12/10	लोक कल्याण निर्माण सेवा	608973964	1132361.70	1320271.70	65135.85
93-078/1/13	न्यू नेपाल निर्माण सेवा प्रा ली	609594311	463968.06	50270.66	25135.33
जम्मा					१,७३,८८५.४३

८२

हेभी इक्वीपमेन्ट प्रयोग गरेको

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरूले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन । यसका केही उदाहरणहरू यसप्रकार रहेका छन् :

गोभौनं./मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	भुक्तानी रकम	प्रयोग गरेको हेभी उपकरण	हेभी उपकरणमा भएको खर्च
11-078/3/22	मालिकास्थान गोस्पुर् सडक नि.उ.स.	सडक निर्माण	9,51,491.00	386 घन्टाजेसिवी	9,51,491.00
53-077/11/12	चौखुट्टे दुनी रवा सडक नि.उ.स.	सडक निर्माण	4,80,000.00	जेसिवी	4,80,000.00
जम्मा			१४,३१,४९१.०		१४,३१,४९१.०

नियमावलीको ब्यबस्था अनुरूप कार्य गराउनुपर्दछ ।

८३

मर्मत खर्च

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९६(१) मा मालसामान मर्मत गर्नुपर्ने भएमा सोको लागत अनुमान स्वीकृत गराउनु पर्ने र नियम ९६(३) मा पाँच हजार माथिका पार्टपुर्जा फर्नु पर्ने भएमा सोको जिन्सी दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। कार्यालयले गाडी, मोटरसाइकल तथा डोजरको मर्मतमा रु.२१ लाख खर्च गरेकोमा, मर्मत कार्यको लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृत गरेको छैन भने फेरीएको पार्टपुर्जाको जिन्सी दाखिला गरेको छैन। नियमावलीको व्यवस्था अनुसार लागत अनुमान तयार नभएको तथा फेरीएका पार्टपुर्जाको जिन्सी दाखिलासमेत नगरेकोले, खर्चको वास्तविकता यकिन गर्न सकिएन।

८४

विद्युत महशुल

कार्यालयले समयमा विद्युत महशुलको विल अनुसार रकम भुक्तानी गर्नुपर्दछ । कार्यालयले निम्न भौ. नं र मितिबाट विद्युतको महशुल भुक्तानी गर्दा थप दस्तुर रु.२९७०४।६२समेत रु.१,७१,२८६.९२ खर्च लेखेको छ । कार्यालयले बजेट भएको अवस्थामा समयमा विद्युत महशुल तिरी रिबेट (छुट) लिनुपर्नेमा समयमा महशुल नतिरी थप महशुल भुक्तानी गरेको छ । समयमा महशुल भुक्तानी नगरी थप महशुल तिरी खर्च लेखेको रकम अनियमित देखिएको रु.

२९,७०४.६२

सि. नं	भौ. नं र मिति	विल रकम	थप दस्तुर
१.	२५-२०७७।०७।३	६१२८६.९२	११२०६।८०
२.	१०२-२०७७।०७।५	८०,०००.०	१५१००।१७
३	२२७-२०७७।०९।२०	३०,०००.०	३३९७।६५
जम्मा			२९७०४।६२

८५

इन्धन तथा मर्मत

गाउँपालिकामा रहेका सवारीसाधनहरू (गाडि मोटर साइकल आदि) मा विभिन्न समयमा प्रयोग भएको इन्धन खर्चको लगबुक राखेको पाइएन । इन्धन खर्चको मापदण्ड नबनाई खर्च लेख्दा इन्धनको प्रयोगमा दुरुपयोग बढ्ने संभावना रहने हुँदा मापदण्ड बनाइ खर्च गरीनु पर्दछ । लगवुक तथा स्पष्ट मापदण्ड निर्धारण नगरी पदाधिकारी ईन्धन तथा गाउँपालिका कर्मचारी एवं कार्यालय प्रयोजनमा रु. २५,१४,१३९.० विभिन्न बिलबाट एकमुष्ट खर्च लेखेकोले खर्चको यथार्थता यकिन गर्न सकिएन ।

८६

ढुवानी भाडा

गाउँपालिकाले कुनै भुक्तानी गर्दा रित पुगे नपुगेको यकिन गरी भुक्तानी खर्च लेख्नु पर्दछ । गाउँपालिकाले यो वर्ष निम्नानुसार गाडी भाडामा लिए वापत निम्नानुसार रु.७,५६,१६६.० भुक्तानी गरेकोमा सम्झौता र प्रयोजन

स्पष्ट नगरी पटक पटक भाडामा लिएको देखिएकोले प्रयोजन स्पष्ट गरी खर्चमा मितव्ययीता कायम हुने गरी
भाडा खर्च गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखियो ।

गो भौ र मिति	भुक्तानी विवरण	प्रयोजन	खर्च रकम
४५-०७७।०७।०३	ट्रयाक्टर भाडा	साफे तथा विभिन्न वडाहरुमा विभिन्न सामाग्री ढुवानी	३५०००।०
४९-०७७।०७।०३	" "	" "	१२६००।०
५०-०७७।०७।०३	" "	साफे वगर देखि सिउंदी सम्म विधुत पोल ढुवानी गरेवापत	४६६००।०
५१-०७७।०७।०३	" "	" "	४९०००।०
५२-०७७।०७।०३	" "	" "	२६५००।०
५५-०७७।०७।०३	" "	" "	५०४००।०
७३-०७७।०७।०४	" "	" "	२१०००।०
८३-०७७।०७।०४	" "	" "	१४४००।०
१५१।०७७।८।११	" "	" "	१९८६६५।०
५५९-०७८।०२।२६	" "	" "	४८०००।०
५६७-०७८।०२।२६	" "	" "	१०८००।०
५९८-०७८।०३।०७	" "	साफे तथा विभिन्न वडाहरुमा विभिन्न सामाग्री ढुवानी	३००००।०
६५०-०७८।०३।०७	" "	साफे तथा विभिन्न वडाहरुमा विभिन्न सामाग्री ढुवानी	४००००।०
१९७।०७७।९।२	गाडी भाडा	प्रयोजन नखुलेको	७७००।०
५१९।०७८।१।१४	" "		२३०००।०
१८९।०७७।९।१	" "		२८०००।०

५३८१०७८१२१७	" "		५६०००१०
४०३१०७७१११२३	" "		५८५००१०
जम्मा			७,५६,१६६.०

८७	<p>खर्च पुष्टि नभएको</p> <p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को ३९(५) मा विल भर्पाइ सहितको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यसैगरी सोही नियमको उपनियम ८ मा कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यस गाउँपालिकावाट निम्नानुसारको भुक्तानी खर्च पुष्ट्याईको लागि आवश्यक प्रमाण संलग्न नगरी भुक्तानी खर्च लेखेको देखिएकोले आवश्यक प्रमाण पेश हुनुपर्ने अन्यथा देहायअनुसार खर्च पुष्टि नभएको रकम असुल हुनुपर्ने देखिएको रु.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>गो भौ र मिति</th> <th>भुक्तानी विवरण</th> <th>भुक्तानी लिने</th> <th>भुक्तानी रकम</th> <th>खर्च पुष्टि नभएको</th> <th>कैफियत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="6">गा पा चालु तर्फ</td> </tr> <tr> <td>३९१०७७१०७१३</td> <td>क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन</td> <td>गणेश ब बोगटी</td> <td>२७५८५०१०</td> <td>११४६६०१०</td> <td>भरपाई नभएको</td> </tr> <tr> <td>५१७१०७८११११४</td> <td>खेलकुद कार्यक्रम संचालन</td> <td>कटकबहादुर धामी</td> <td>२५५३५९१०</td> <td>२३०९४०१०</td> <td>खेलकुद सामाग्री वितरण गरेको भरपाई पेश नभएको</td> </tr> <tr> <td colspan="6">विविध कोष तर्फ</td> </tr> <tr> <td>०४१०७८१३१२३</td> <td>निशुल्क स्यानिटरी प्याड तालिम</td> <td>पशुपति कुँवर</td> <td>३९८१८४१०</td> <td>१९९०८९१०</td> <td>विल भरपाई पेश नभएको</td> </tr> <tr> <td colspan="4">जम्मा</td> <td>५,४४,६८९.०</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	गो भौ र मिति	भुक्तानी विवरण	भुक्तानी लिने	भुक्तानी रकम	खर्च पुष्टि नभएको	कैफियत	गा पा चालु तर्फ						३९१०७७१०७१३	क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन	गणेश ब बोगटी	२७५८५०१०	११४६६०१०	भरपाई नभएको	५१७१०७८११११४	खेलकुद कार्यक्रम संचालन	कटकबहादुर धामी	२५५३५९१०	२३०९४०१०	खेलकुद सामाग्री वितरण गरेको भरपाई पेश नभएको	विविध कोष तर्फ						०४१०७८१३१२३	निशुल्क स्यानिटरी प्याड तालिम	पशुपति कुँवर	३९८१८४१०	१९९०८९१०	विल भरपाई पेश नभएको	जम्मा				५,४४,६८९.०		५४४,६८९
गो भौ र मिति	भुक्तानी विवरण	भुक्तानी लिने	भुक्तानी रकम	खर्च पुष्टि नभएको	कैफियत																																							
गा पा चालु तर्फ																																												
३९१०७७१०७१३	क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन	गणेश ब बोगटी	२७५८५०१०	११४६६०१०	भरपाई नभएको																																							
५१७१०७८११११४	खेलकुद कार्यक्रम संचालन	कटकबहादुर धामी	२५५३५९१०	२३०९४०१०	खेलकुद सामाग्री वितरण गरेको भरपाई पेश नभएको																																							
विविध कोष तर्फ																																												
०४१०७८१३१२३	निशुल्क स्यानिटरी प्याड तालिम	पशुपति कुँवर	३९८१८४१०	१९९०८९१०	विल भरपाई पेश नभएको																																							
जम्मा				५,४४,६८९.०																																								
८८	<p>भ्रमण अवधिमा स्थानीय भत्ता भुक्तानी</p>	५,७९०																																										

भ्रमण खर्च नियमावलि, २०६४ को नियम ७(११) मा सरकारी कामको सिलसिलामा भ्रमणमा रही दैनिक भ्रमण भत्ता उपभोग गर्ने पदाधिकारी वा कर्मचारीले दैनिक भत्ता उपभोग गरेको अवधिभर फिल्ड भत्ता, बैठक भत्ता, तालिम भत्ता, स्थानिय भत्ता वा अन्य कुनै किसिमको भत्ता नपाउने व्यवस्था रहेको छ । नमुना छनौट विधीबाट परीक्षण गर्दा कार्यालयबाट विभिन्न समयमा देहाय बमोजिमका कर्मचारीहरुको भ्रमणमा स्थानिय भत्ता नकाटिएको रकम सम्बन्धितबाट असुल गरिनु पर्ने रु.

भौ न मिति	कर्मचारीको नाम	पद	भ्रमण अवधि	जम्मा दिन	कट्टि हुनुपर्ने रकम
६५।०७७।७।४	बुद्धि सिं सुनार	शि.शा.प्र	२०७७।५।१०- ५।१२	२.२५	३६०.०
" "	" "	" "	२०७७।६।१३ - ६।१७	४.२५	६८०.०
" "	" "	" "	२०७७।६।०७ - ६।१०	३.२५	५२०.०
" "	" "	" "	२०७७।४।२२ - ४।२७	५.२५	८४०.०
" "	" "	" "	२०७७।०४।१६- ४।१८	२.२५	३६०.०
जम्मा					२७६०.०
६५।०७७।७।४	झपर बहादुर भुल	प्रा.स.	२०७७।६।२७ - २०७७।६।२९	२.२५	२७०.०
			.२०७७।५।२१- २०७७।५।२१	३.२५	३९०.०
			२०७७।६।२२- २०७७।६।२४	२.२५	२७०.०
			२०७७।६।१५- २०७७।६।१९	४.२५	५१०.०
				जम्मा	१४४०.०
स्वस्थ्य समानिकरण चालु तर्फ					
१८।०७७।११।१२	कमल साउद	स्वा.शा.अ	२०७७।११।१६- २०७७।११।१९	३.२५	५२०.०
" "	" "	" "	२०७७।८।३० - २०७७।०९।०४	४.२५	६८०.०
जम्मा					१२००.०
" "	सविता चौधरी	स्टाफ नर्स	२०७७।११।१६ - २०७७।११।१९	३.२५	३९०.०

जम्मा

३९०.०

८९

कोभिड खर्चसम्बन्धी विवरण

आ=व २०७७।७८ को अषाढ मसान्तसम्म कोभिड-१९ रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि भएको आम्दानी तथा खर्चको विवरण निम्नानुसार रहेको छः

आम्दानी स्रोत	रकम रु	खर्च शिर्षक	रकम रु
गत बर्षको बाँकी	०	राहत वितरण	०
स्थानीय तहको आफ्नै बजेटबाट	१२,००,०००	क्वारेन्टाइन निर्माण तथा व्यवस्थापन	०
संघीय कोभिड कोषबाट	०	औषधी एवं स्वास्थ्य उपकरण खरिद	१३,७३,३२१.०
प्रदेश कोभिड कोषबाट	१०,००,०००	आइसोलेसन केन्द्र निर्माण	७,७५,४८२.५
अन्य स्रोतबाट	१९,१२३	खोप कार्यक्रम खर्च	०
		जोखिम भत्ता	०
		प्रशासनिक खर्च	०
		अन्य खर्च	०
		वाँकी	७०,३१९.९
जम्मा	२२,१९,१२३.०		२२,१९,१२३.०

९०

आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट कायम बेरुजुः

आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन वाट औल्याईएका व्यहोरा निम्नानुसार फर्छ्यौट गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

:

१२२,४००

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम १३३ तथा सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने सम्बन्धि मापदण्ड २०७७ को दफा ६ को उपदफा (६) कानून बमोजिम गठन भएको समिति वा संचालक समितिको बैठकका लागि कार्यलय भन्दा बाहेकको समयमा सम्पन्न भएको बैठकको भत्ता उपलब्ध गराइने छ । एउटै निकाय बैठक बसेको भए त्यस्तो बैठकको लागि बैठक भत्ता उपलब्ध गराइने छैन भनी उल्लेख भएकोमा गाउँपालिकाले निम्न उल्लेखित कर्मचारीहरुलाई मुल्यांकन समितिको बैठक वापत भत्ता उपलब्ध गराएकोले सम्बन्धितबाट असुल गरी संघिय बेरुजु खातामा दाखिला गर्नुपर्ने रु.

सि. नं	पदाधिकारीको नाम	असुल गर्नुपर्ने रकम
1	प्र.प.अ धनबहादुर थापा	१५३००.०
2	इ. लोकेन्द्रबहादुर रावल	१५३००.०
3	ले.पा.अर्जुनप्रसाद जोशी	१५३००.०
4	ले.पा.भरतबहादुर शाही	१५३००.०
5	स.इ. सुवास बहादुर कामी	१५३००.०
6	स्वा.सं कमल साउद	१५३००.०
7	क.अ.कपिल विष्ट	१५३००.०
8	स.चौथो शिद्धराज जोशी	१५३००.०
	जम्मा	१,२२,४००.०

९९

पेश्कि बाँकी:

आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७४ को नियम ७४(३) मा पेश्की दिएको रकम म्याद भित्र फछ्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने एवं दिने दुबैको कर्तव्य हुने कुरा उल्लेख छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको पेश्की बाँकीको विवरण अनुसार आर्थिक वर्षको अन्त सम्म फछ्यौट हुन बाँकी रहेको म्याद ननाघेको निम्नानुसार पेश्की रकम नियमानुसार फछ्यौट गर्नुपर्दछ ।

सि नं	पेशिके लिनेको नाम	पद/ठेगाना	प्रयोजन	रकम रु
	म्याद ननाघेको पेशकी			
1	स्वर कन्स्ट्रक्सन प्रा. लि.	अछाम	१५ सैयाको अस्पताल निर्माण	२,५०,००,०००.०
2	रूपेश एण्ड अशोक निर्माण सेवा	अछाम	बाटो सरसफाई कार्यक्रम	२,६०,०००.०
3	स्वर कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका भवन निर्माण	३०,००,०००.०
4	मालिका इन्जिनियरिङ एण्ड मेकानिकल वर्कर्स प्रा.ली	अछाम	झोलुङ्गे पुल निर्माण	२,०९,०००.०
जम्मा				२,८४,६९,०००.०

९२

सम्परीक्षण

यस वर्ष फछ्यौट भएको वेरुजुको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.नं.	आ.व.	वेरुजु दफा नं.	वेरुजुको संक्षिप्त व्यहोरा	फछ्यौटको आधार (रु.हजारमा)				सम्परीक्षण
				असुली	प्रमाण	नियमित	पेशकी	
१	२०७६।७७	१४	करार कर्मचारी तलब भत्ता	०	०	२३२०	०	२३२०
२	२०७६।७७	२०	कानुनी सल्लाहकार तलब भत्ता	०	०	३२५	०	३२५
३	२०७६।७७	३१	विद्यालय पाठ्यपुस्तक	०	०	५७८	०	५७८
४	२०७६।७७	३७	नविकरणीय उर्जा	०	०	१८५९	०	१८५९
५	२०७६।७७	४९	डुंगी आवि भवन निर्माण	०	१२२७	०	०	१२२७
६	२०७६।७७	५०	कन्टीन्जेन्सी रकम	०	२१९	०	०	२१९
७	२०७६।७७	५२.१	सैनिक विम डुंगा	०	०	२१०	०	२१०
८	२०७६।७७	६८	करकट्टी रकम	११	०	०	०	११
९	२०७६।७७	७९	करकट्टी रकम	३०	०	०	०	३०
१०	२०७६।७७	६७	खर्च पुट्टी नभएको	०	१९०३	०	०	१९०३
११	२०७६।७७	७३	वैटक भत्ता रकम	०	०	२७८	०	२७८
१२	२०७६।७७	७४	निजी सवारी सुक्तानी	०	०	४५	०	४५
१३	२०७६।७७	७५	गाउँ सभा सहजिकरण भत्ता	०	०	५०	०	५०
१४	२०७६।७७	७६	लागत अनुमान विना खर्च	०	११४	०	०	११४
१५	२०७६।७७	८३	पेशकी	०	०	०	४३२०	४३२०
जम्मा				४१	३४६३	५६६५	४३२०	१३४८९

९३

अनुगमन तथा सम्परीक्षण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ मा बेरूजू फछ्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सोही एनको दफा ८४(२)(घ) मा बेरूजू फछ्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । यो वर्षको लेखापरीक्षणको क्रममा भई सम्परीक्षण भई गत वर्षसम्मको बाँकी बेरूजू निम्नानुसार रहेको छ ।

गत वर्षसम्मको बेरूजू (A)	यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरूजू (B)	गत वर्षसम्मको बाँकी बेरूजू (C=A-B)
१०,६४,२३,०००.०	१,३४,८९,०००.	९,२९,३४,०००.

९४

अद्यावधिक बेरूजु

यस गाउँपालिकाको २०७६।७७ सम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी बेरूजूको स्थिति देहायअनुसार रहेको छ

गत वर्षसम्मको बाँकी बेरूजू (A)	यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरूजू(B)	यो वर्ष कायम बेरूजू(C)	संपरीक्षणबाट कायम बेरूजू(D)	अद्यावधिक बाँकी बेरूजू (E=A-B+C+D)
१०,६४,२३,०००.०	१,३४,८९,०००.	२,२२,९६,३९२.०९	००	११,५१,५०,३९२.०९